

Raport asupra executării Planului de acțiuni privind implementarea Acordului de finanțare dintre Guvernul RM și UE, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.921 din 12.11.2014

Programul: *Suport pentru reformele politicilor finanțelor publice în Moldova*

Componenta C: *Curtea de Conturi a RM (CC)*

Perioada de implementare: *anul 2017*

În perioada anilor 2015-2017, Curtea de Conturi a realizat componenta ce-i revine din Planul de acțiuni privind implementarea Acordul de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind Programul de suport pentru reformele politicii finanțelor publice din Republica Moldova (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.921 din 12.11.2014).

La data de 06 decembrie 2017, de către Comisia Europeană au fost modificate subcondițiile, ce se referă la Curtea de Conturi, din matricea de politici privind suportul bugetar pentru anul 2017, după cum urmează:

La condiția **C1 „Eficiență sporită a auditurilor externe”**, subcondiția *C 1.1. „Toate rapoartele de audit publicate de către CCRM în 2017, aplică cadrul de reglementare aprobat și publicat în 2016, inclusiv, în special manualele de audit (de ex. manualele de audit financiar și cel de audit al performanței). CCRM dezvoltă și aprobă modelele (șabloanele) rapoartelor de audit și opiniile standardizate, în conformitate cu ISSAI”*.

Au fost realizate următoarele acțiuni:

- Întru asigurarea desfășurării misiunilor de audit în concordanță cu prevederile ISSAI, în cadrul Curții de Conturi, la finele anului 2016, au fost aprobate spre testare Manualele de audit financiar și de audit al performanței (Hotărârea nr. 54 din 5 decembrie 2016 cu privire la aprobarea spre testare a unor proiecte de acte normativ-metodologice privind realizarea auditurilor), care au fost elaborate în conformitate cu prevederile standardelor internaționale de audit și au fost aplicate la realizarea misiunilor de audit financiar și al performanței pe parcursul anului 2017.
- În cursul anului 2017, cu suportul Delegație Uniunii Europene din RM, Curtea de Conturi a beneficiat de inițierea proiectului Twinning UE - "Asistență tehnică pentru îmbunătățirea calității regularității și auditului performanței desfășurate de Curtea de Conturi a Republicii Moldova". În cadrul Proiectului a

fost selectat un expert străin, cu asistența căruia au demarat 4 audituri financiare-pilot, scopul cărora este îmbunătățirea cadrului normativ-metodologic al CCRM (Manualul de audit financiar), în aspectul auditurilor financiare și de conformitate în concordanță cu standardele internaționale de audit și cu bunele practici ale UE și îmbunătățirea abilităților profesionale auditorilor CCRM.

- La fel, la finele anului 2016, prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 52 din 5 decembrie 2016, au fost aprobate și puse în aplicare Normele metodologice privind structura, conținutul și formatul rapoartelor de audit ale Curții de Conturi care definesc cerințe minime privind structura rapoartelor de audit, și conțin recomandările privind conținutul acestora, precum și cerințele tehnice privind redactarea unui raport de audit. Normele metodologice se aplică pentru toate tipurile de audit și opiniile/concluziile asupra acestora și sunt întocmite în concordanță cu standardele și manualele de audit, precum și cu alte acte normativ-metodologice relevante ale Curții de Conturi.
- Pe parcursul anului 2017 au fost adoptate de CC 31 de hotărâri privind aprobarea a 36 rapoarte (16 – rapoarte de audit financiar, 3 - rapoarte de audit al conformității, 15 – rapoarte de audit al performanței, 2 - rapoarte follow-up), o informație mai detaliată privind Hotărârile aprobate de Curtea de Conturi este redată în anexa nr. 1.
- La fel, este de menționat că pentru toate ședințele Curții de Conturi privind examinarea rezultatelor misiunilor de audit pe pagina oficială a CCRM (www.ccrm.md) sunt plasate anunțuri privind desfășurarea ședințelor la care sunt invitați reprezentanții mass-media și societății civile. Ședințele CCRM sunt publice și sunt transmise on-line pe site-ul oficial al Curții www.ccrm.md. Hotărârile și Rapoartele de audit pot fi vizualizate accesând următorul link: <http://www.ccrm.md/hotariri-si-rapoarte-1-95> și sunt publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

La condiția C2 „Creșterea transparenței auditului extern și perfecționarea managementului rezultatelor”, subcondiția C 2.1 „Cel puțin 13 audituri de performanță sunt finalizate și publicate în 2017; rezultatele acestora sunt prezentate în raportul de implementare al Planului de Acțiuni 2017 pentru PSD al CCRM”. Au fost realizate următoarele acțiuni:

- În Programul activității de audit pe anul 2017, aprobat prin HCC nr. 47 din 05.12.2016 au fost incluse 13 misiuni de audit de performanță. Pe parcursul anului 2017 au fost raportate 14 misiuni de audit de performanță.
- Misiunile de audit al performanței au fost realizate în conformitate cu prevederile ISSAI și ale Manualului de audit al performanței (Hotărârea nr. 54 din 5 decembrie 2016), iar Hotărârile CC privind aprobarea Rapoartelor respective și Rapoartele auditurilor de performanță au fost plasate pe site-ul www.ccrm.md. O informație mai detaliată asupra misiunilor de audit de performanță este prezentată în Anexa nr. 2.
- Pentru toate ședințele Curții de Conturi privind examinarea rezultatelor misiunilor de audit pe pagina oficială a CCRM (www.ccrm.md) sunt plasate anunțuri privind desfășurarea acestora, la care sunt invitați reprezentanții mass-media și societății civile. Ședințele sunt desfășurate public și transmise on-line pe site-ul oficial al Curții (www.ccrm.md). Hotărârile și Rapoartele de audit pot fi accesate la link-ul <http://www.ccrm.md/hotariri-si-rapoarte-1-95>. Acestea sunt publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Sinteze separate pe fiecare Raport de audit al performanței care conțin principalele constatări aferente misiunii de audit și concluzia expusă asupra acestora se regăsesc în Anexa nr. 3.
- Întru asigurarea atingerii obiectivelor de dezvoltare în cadrul Curții de Conturi a fost elaborat Planul de Dezvoltare Strategică al Curții de Conturi pe anii 2016-2020 (în continuare –PDS 2016-2020), aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.39 din 10.11.2016. Astfel, pentru implementarea acestuia a fost pus în aplicare Planului de acțiuni privind implementarea PDS. Pentru anul 2017, conform Planului de acțiuni a fost prevăzută realizarea a un șir de activități aferente celor 3 piloni:
 - Contribuirea la consolidarea bunei guvernanțe;
 - Asigurarea durabilității instituționale;
 - Dezvoltarea și menținerea calității corporative și de audit.Din totalul activităților planificate, mai mult de jumătate poartă un caracter permanent și s-au realizat pe parcursul anului 2017. O informație mai detaliată asupra realizării Planului de acțiuni pentru implementarea PDS este redată în Anexa nr. 3.

La condiția C3 „Creșterea transparenței în activitățile anti-corupție ale CC”, subcondiția C 3.1 „Raportul de implementare al Planului de Acțiuni 2017 include un capitol specific privind cazurile suspecte de fraudă și corupție identificate de către CCRM pe parcursul anului 2017”. Au fost realizate următoarele acțiuni:

- Curtea cooperează îndeaproape cu organele de drept în combaterea fraudei și corupției. Astfel, Curtea de Conturi transmite organelor de drept suspiciunile de fraudă, corupție sau altă activitate ilegală care este identificată în cursul activității de audit. Aceste cazuri semnalate sunt examinate apoi de organele de drept, care decid cu privire la deschiderea sau nu a unei anchete. În perioada raportată, Curtea de Conturi a transmis către organele de drept materialele aferente din 8 hotărâri și rapoarte de audit respective, încă 4 fiind în curs de remitere.
- Principalele cazuri identificate de către auditori care au generat suspiciuni de fraudă s-au referit la: încălcări în cadrul procedurilor de achiziție, încălcări în cadrul procesului de subvenționare a agriculturii, iregularități admise în gestionarea sistemului de supraveghere a traficului rutier și prestării serviciilor cu caracter informațional, încălcări în cadrul procedurii de prescriere și eliberare a medicamentelor compensate, curențe și abateri la administrarea patrimoniului public, precum și în cadrul supravegherii și controlului sanitar-veterinar de stat.
- În perioada de raportare (01.01.2017-31.12.2017) organelor de drept le-au fost remise materialele aferente următoarelor hotărâri:
 - HCC nr. 1 din 24.01.2017
 - HCC nr. 12 din 05.04.2017
 - HCC nr. 18 din 18.05.2017
 - HCC nr. 20 din 26.05.2017
 - HCC nr. 22 din 30.05.2017
 - HCC nr. 30 din 04.07.2017
 - HCC nr. 32 din 05.07.2017
 - HCC nr. 43 din 22.09.2017

O informație mai detaliată este prezentată în Anexa nr. 4.

- În Raportul de activitate pe anul 2016, aprobat prin HCC nr. 06 din 15.03.2017, a fost inclus un capitol distinct 2.4 „Activitatea de combatere a fraudei și corupției”. Raportul a fost plasat pe site-ul CC și publicat în Monitorul Oficial. Raportul poate fi vizualizat accesând link-ul:

<http://www.ccrm.md/storage/upload/reports/postari/139/pdf/5907c1ba3b2cb54029cc3e54cc61a307.pdf>

- Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raportul anual 2016), aprobat prin Hotărârea nr. 49 din 09.10.2017, la fel conține Capitolul „Prevenirea și combaterea fraudei și corupției”. Raportul poate fi vizualizat accesând link-ul:
<http://www.ccrm.md/storage/upload/reports/postari/166/pdf/408f1c0bd4d76dd699275f05adeb6ddf.pdf> .
- Raportul privind suspiciunile de fraudă și conflict de interese pe anul 2016 a fost aprobat prin HCC nr. 51 din 05.12.2016 și poate fi găsit accesând link-ul:
<http://www.ccrm.md/storage/upload/reports/postari/115/pdf/b4edc294f9217f075aed0c6e78132135.pdf>
- Menționăm că Raportul privind cazurile de suspiciunile de fraudă și corupție identificate de CC pe parcursul anului 2017 va fi examinat de Plenul CC până la finele anului 2017 (informația respectivă va fi prezentată suplimentar până la finele anului 2017).

Lista Hotărârilor adoptate de Curtea de Conturi în anul 2017

Nr. d/o	Denumirea hotărârii și data adoptării	Nr. rapoartelor de audit
1.	Hotărârea nr. 1 din 24 ianuarie 2017 „Cu privire la aprobarea Raportului auditului privind evaluarea gradului de implementare a cerințelor și recomandărilor de audit dispuse potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014”	1
2.	Hotărârea nr. 2 din 27 ianuarie 2017 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare la 31.12.2015 ale subprogramelor „Politici și managementul în sectorul sănătății” în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății și „Programe naționale speciale de sănătate privind activitățile de control al tutunului”	1
3.	Hotărârea nr. 12 din 05 aprilie 2017 „Cu privire la aprobarea Raportului auditului „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier”	1
4.	Hotărârea nr. 16 din 24 aprilie 2017 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății și instituțiilor din subordine întocmite la 31.12.2016	1
5.	Hotărârea nr. 18 din 18 mai 2017 „Cu privire la Rapoartele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016	2
6.	Hotărârea nr. 20 din 26 mai 2017 „Cu privire la examinarea Raportului auditului privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale/vamale pentru anii 2014-2016”	1
7.	Hotărârea nr. 22 din 30 mai 2017 „Cu privire la Rapoartele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2016”	2
8.	Hotărârea nr.23 din 31 mai 2017 „Cu privire la Raportul auditului asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2016 și la Raportul auditului performanței managementului datoriei sectorului public pe anul 2016”	2
9.	Hotărârea nr.24-S din 14.06. 2017 „Autenticitatea și concludența situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Afacerilor Interne”	1

10.	Hotărârea nr.27 din 19.06. 2017 „Cu privire la aprobarea Raportului auditului privind evaluarea nivelului de implementare a cerințelor și recomandărilor de audit înaintate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.57 din 05 noiembrie 2013”	1
11.	Hotărârea nr.28 din 22.06. 2017 asupra Raportului de conformitate asociat auditului performanței privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție, impactul adițional	1
12.	Hotărârea nr.30 din 04.07.2017 „Privind Raportul auditului performanței ”Eficiența gestionării patrimoniului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de business și turism „Cricova-Vin” S.A pe perioada 2015-2016”	1
13.	Hotărârea nr.32 din 05 iulie 2017 „Privind Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și unor instituții din subordine pe anul 2016 și Raportul de audit privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine în anul 2016”	2
14.	Hotărârea nr. 34 din 20 iulie 2017 „Cu privire la Raportul auditului financiar privind autenticitatea situațiilor financiare aferente implementării Proiectului „Reforma învățământului în Moldova”, pe exercițiul bugetar 2016”	1
15.	Hotărârea nr.39 din 19.09. 2017 „Privind Raportul auditului situațiilor financiare ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare la 31 decembrie 2016”	1
16.	Hotărârea nr.43 din 22.09.2017 „Cu privire la Raportul auditului performanței „Eficiența gestiunii economico-financiare și administrării patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populației”	1
17.	Hotărârea nr.44 din 22.09.2017 „Privind Raportul auditului situațiilor financiare la Autoritatea Națională de Integritate pe exercițiul bugetar 2016”	1
18.	Hotărârea nr.47 din 28.09.2017 „Privind Raportul auditului performanței Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol „Filiera Vinului””	1
19.	Hotărârea nr.53-S din 16.10.2017 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare ale Serviciului de Informații și Securitate pe exercițiul bugetar 2016”	1
20.	Hotărârea nr.55 din 08.11.2017 „Privind Raportul auditului performanței Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova””	1
21.	Hotărârea nr.58 din 15.11.2017 „Cu privire la Raportul auditului privind autenticitatea situațiilor financiare aferente implementării Proiectului „Fortificarea capacităților Sistemului Informațional de Management în Educație”	1

22.	Hotărârea nr.60 din 21.11.2017 „Cu privire la Raportul de audit al performanței/TI „Care sunt progresele și impedimentele/riscurile înregistrate în cadrul implementării Proiectului „E-Transformare a Guvernării””	1
23.	Hotărârea nr.61 din 27.11.2017 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare pe anii 2016-2017 (9 luni) la Internatul Psihoneurologic, mun. Bălți”	1
24.	Hotărârea nr.62 din 27.11.2017 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare pe anii 2016-2017 (9 luni) la Azilul republican pentru invalizi și pensionari, mun.Chișinău”	1
25.	Hotărârea nr.63 din 28.11.2017 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare pe anii 2016-2017 (9 luni) la Centrul republican de reabilitare a invalizilor, veteranilor muncii și războiului, com.Cocieri, r-nul Dubăsari”	1
26.	Hotărârea nr.64 din 29.11.2017 Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Comisiei Electorale Centrale aferente exercițiului bugetar încheiat la 31 decembrie 2016	1
27.	Hotărârea nr.65 din 30.11.2017 Raportul auditului de mediu privind calitatea aerului atmosferic în Republica Moldova	1
28.	Hotărârea nr.66 din 05.12.2017 „Cu privire la Raportul auditului performanței „Este gestionat în mod eficient și eficace Fondul rutier în vederea asigurării dezvoltării infrastructurii rutiere de calitate”	1
29.	Hotărârea nr.68 din 18.12.2017 Raportul auditului situațiilor financiare ale Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială ” pe anul 2016	1
30.	Hotărârea nr.69 din 19.12.2017 Raportul auditului de performanță „Asigură Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, prin controalele efectuate, că toate produsele alimentare provenite din import, sunt sigure și nu prezintă pericol pentru sănătatea consumatorilor?”	1
31.	Hotărârea nr.71 din 20.12.2017 Raportul auditului de performanță privind gestiunea Fondului ecologic	1
32.	Hotărârea nr.72 din 20.12.2017 Raportul auditului Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației	1

16 – rapoarte de audit financiar,

3 - rapoarte de audit al conformității,

15 – rapoarte de audit al performanței

2 - rapoarte follow-up

Total Rapoarte de audit - 36

Rapoarte de audit al performanței

Nr d/o	Denumirea Raportului de audit
1.	Raportul auditului de conformitate combinat cu auditul performanței asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016, aprobat prin Hotărârea nr. 18 din 18 mai 2017
2.	Raportul auditului performanței privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale/vamale pentru anii 2014-2016”, aprobat prin Hotărârea nr. 20 din 26 mai 2017
3.	Rapoartele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2016, aprobate prin Hotărârea nr. 22 din 30 mai 2017
4.	Raportul auditului performanței managementului datoriei sectorului public pe anul 2016”, aprobat prin Hotărârea nr.23 din 31 mai 2017
5.	Raportului de conformitate asociat auditului performanței privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție, impactul adițional, aprobat prin Hotărârea nr.28 din 22.06.2017
6.	Raportul auditului performanței privind eficiența gestionării patrimoniului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de business și turism „Cricova-Vin” S.A., aprobat prin Hotărârea nr.30 din 04.07.2017
7.	Raportul auditului performanței privind gestiunea economico-financiară și administrarea patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populației”, aprobat prin Hotărârea nr.43 din 22.09.2017
8.	Raportul auditului performanței Proiectului „Filiera Vinului” la Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Instituția Publică Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol”, aprobat prin Hotărârea nr.47 din 28.09.2017
9.	Raportul auditului privind evaluarea performanței Proiectului „Agricultura competitivă” la Unitatea consolidată de implementare și modernizare a proiectelor în domeniul agriculturii, finanțate de Banca Mondială, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare”, aprobat prin Hotărârea nr.55 din 08.11.2017
10	Raportul auditului performanței/TI „Care sunt progresele și impedimentele/riscurilor înregistrate în cadrul implementării Proiectului „E-Transformare a Guvernării”, aprobat prin Hotărârea nr.60 din 21.11.2017
11	Raportul auditului performanței de mediu privind calitatea aerului atmosferic în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea nr.65 din 30.11.2017
12	Raportul auditului performanței fondului rutier la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și unele instituții din subordinea acestuia, aprobat prin Hotărârea nr.66 din 05.12.2017
13.	Raportul auditului de performanță „Asigură Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, prin controalele efectuate, că toate produsele alimentare provenite din import, sunt sigure și nu prezintă pericol pentru sănătatea consumatorilor?”, aprobat prin Hotărârea nr.69 din 19.12.2017
14.	Raportul auditului de performanță privind gestiunea Fondului ecologic, aprobat prin Hotărârea nr.71 din 20.12.2017
15.	Raportul auditului performanței Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației, aprobat prin Hotărârea nr.72 din 20.12.2017

TOTAL: Rapoarte aprobate – 15

Extras din RAPORTUL

asupra realizării Planului de acțiuni privind implementarea Planului de Dezvoltare Strategică al Curții de Conturi pe anii 2016-2020

Conform Planului de acțiuni privind implementarea Planul de Dezvoltare Strategică al Curții de Conturi pe anii 2016-2020 (în continuare –PDS 2016-2020), aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.39 din 10.11.2016, pentru anul 2017 a fost prevăzută realizarea mai multor activități aferente celor 3 piloni:

- *Contribuirea la consolidarea bunei guvernante;*
- *Asigurarea durabilității instituționale;*
- *Dezvoltarea și menținerea calității corporative și de audit.*

Implementarea PDS a fost prevăzută în trei etape, și anume: anii 2016-2017; 2018-2019 și 2020.

Obiectivul primei etape (2016-2017) se axează preponderent pe elaborarea/ajustarea/dezvoltarea cadrului normativ-metodologic instituțional, care ar servi drept bază pentru activitatea Curții de Conturi în conformitate cu standardele de audit din sectorul public recunoscute la nivel internațional (ISSAI) și cu bunele practici internaționale. Concomitent, accentul este pus și pe revizuirea cadrului legal de activitate a instituției, consolidarea structurii instituționale, cooperarea cu organismele internaționale de profil și/sau cu alte Instituții Supreme de Audit (ISA), îmbunătățirea managementului calității auditului etc.

În vederea implementării primei etape a PDS 2016-2020, a fost elaborat și aprobat Planul de acțiuni pentru anii 2016-2017 în care au fost stabilite acțiunile și activitățile ce urmează a fi întreprinse de subdiviziunile instituției pentru realizarea obiectivelor propuse.

Pilonului 1 „*Contribuirea la consolidarea bunei guvernante*”

- ***conceptualizarea și implementarea auditului modern în conformitate cu ISSAI.***

În scopul dezvoltării și consolidării capacităților instituționale în domeniul auditului financiar, DG de audit de comun cu DG MPCCIP au demarat testarea Manualului de audit al performanței (revizuit) și noului Manual de audit financiar, inclusiv a setului de norme metodologice standardizate privind planificarea auditului financiar. Respectiv, urmează ca pe parcursul testării normelor metodologice să fie identificate toate imperfecțiunile, ca ulterior acestea să servească temei pentru ajustarea/perfecționarea manualelor.

De asemenea în perioada dată au fost puse în aplicare Normele metodologice privind structura, conținutul și formatul rapoartelor de audit, care au fost elaborate în corespundere cu prevederile standardelor internaționale de audit (HCC nr. 52 din 05 decembrie 2016). Reglementările date au fost revizuite în concordanță cu noile standarde ISSAI aferente auditului financiar, fiind aprobate modificări prin Hotărârea CCRM nr.31 din 4.07.2017.

În contextul asumării graduale a obligativității efectuării auditurilor financiare la toate APC, în anul 2017, au fost realizate și raportate 15 misiuni de audit financiar. Pentru comparație, în anul 2016, numărul auditurilor financiare, a constituit per total 5 misiuni.

La fel, în perioada de referință, cu suportul colegilor suedezi, în scopul preluării bunelor practici în domeniu, a fost realizat auditul-pilot cu privire la situațiile financiare consolidate ale Ministerului Sănătății și instituțiilor din subordine întocmite la 31.12.2016, (adoptat prin Hotărârea nr. 16 din 26 aprilie 2017 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății și instituțiilor din subordine întocmite la 31.12.2016”).

Pentru dezvoltarea capacităților de realizare a auditurilor financiare, a fost desfășurată sesiunea de instruire ”Norme metodologice privind structura,

conținutul și formatul rapoartelor de audit ale Curții de Conturi, aprobate prin HCC nr.52 din 05.12.2016” (durata - 4 ore; 25 participanți). Totodată, de comun cu experții ONAS au fost organizate și desfășurate mai multe sesiuni de instruire cu tematica ”Aspecte practice ce țin de etapa de planificare a auditului financiar privind autenticitatea și concludența situațiilor consolidate ale Ministerului Sănătății; Aspecte privind ISSAI 1550, 1600, 1700, 1705”; Comunicarea în cadrul procesului de audit în contextul asigurării controlului calității; Comunicarea în cadrul procesului de audit în contextul asigurării controlului calității.

De asemenea, au fost organizate și realizate instruirii privind ”Auditul performanței, aspecte teoretice. Ghidul privind efectuarea auditului performanței cu abordare de sistem”. Dar și instruirii în ceea ce privește asigurarea calității și anume „Revizuirea Ghidului privind controlul calității. Procedurile practice de control al calității în cadrul CCRM. Cerințele de control al calității conform ISSAI”; precum și „Instruirii în domeniul auditului TI”.

Un alt aspect la care au fost instruiți auditorii pe parcursul anului 2017 a fost în cadrul instruirilor cu tematica: „Identificarea de către auditori a riscului de fraudă” și „Managementul riscurilor de corupție”.

Pe parcursul anului a fost dezvoltată și pusă în regim de testare aplicația web a SIA „RMA”, care permite plasarea și vizualizarea informațiilor aferente dosarelor de monitorizare a Hotărârilor CCRM în regim on-line, de la distanță, astfel fiind facilitat accesul angajaților Curții la datele și resursele sistemului. De asemenea, cu scopul obținerii informațiilor și datelor sistematizate aferente executării Hotărârilor CCRM, programul a fost completat cu rapoarte noi de asemenea au fost revăzute și îmbunătățite cele existente.

- ***consolidarea capacităților de efectuare a auditurilor în conformitate cu liniile directoare specifice.***

La acest capitol au fost realizate activități ce țin atât de participarea angajaților Curții de Conturi în grupurile de lucru internaționale privind auditurile efectuate în conformitate cu liniile directoare specifice și de instruirea auditorilor în acest domeniu, cât și de dezvoltarea capacităților acestora în auditarea fondurilor externe.

Astfel, în perioada ianuarie-decembrie 2017, angajații Curții au participat la următoarele activități în cadrul Grupurilor de lucru INTOSAI aferente auditurilor în conformitate cu Liniile directoare specifice:

1) Ședință de lucru privind auditul comun în domeniul calității aerului (Polonia);

2) Grup de lucru privind IT Self-assessment (ITSA), IT Audit Self-assessment (ITASA)(Elveția);

3) Întrunirea III-a a Grupului de lucru privind auditul fondurilor alocate dezastrelor și catastrofelor (Italia).

4) Grupul de lucru EUROSAI privind calitatea aerului (Luxemburg)

De asemenea, în baza angajamentului internațional, potrivit Programului activității Grupului de lucru EUROSAI pe anii 2015-2017 privind auditul mijloacelor alocate pentru prevenirea și lichidarea consecințelor catastrofelor, Curtea de Conturi a realizat și raportat auditul performanței privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție, impactul adițional (Hotărârea CCRM nr.28 din 22.06. 2017)

Instruirile la acest capitol s-au concentrat pe auditul asistenței externe acordate RM de către UE, organizațiile internaționale și țările donatoare (aspecte teoretice și practice), fiind organizată o sesiune de instruire în data de 25.05.2017.

În baza angajamentului internațional, și conform Programului activității Grupului de lucru EUROSAI privind calitatea aerului, Curtea de Conturi a realizat și raportat auditul de mediu privind calitatea aerului atmosferic

în Republica Moldova (Hotărârea Curții de Conturi nr.65 din 30.11.2017).

- ***raportarea anuală de audit.***

În anul 2017, de către DG de audit au fost elaborate și aprobate 36 rapoarte de audit dintre care:

16 – rapoarte de audit financiar,

3 - rapoarte de audit al conformității,

15 – rapoarte de audit al performanței (Anexa nr.1);

2 - rapoarte follow-up

- ***cooperarea cu Parlamentul.***

Activitatea de referință a fost concentrată pe transmiterea rezultatelor misiunilor de audit comisiilor parlamentare de profil și Parlamentului și participarea la ședințele comisiilor de profil.

Astfel, în perioada ianuarie - decembrie, în adresa Parlamentului și Comisiilor de profil au fost remise 36 rapoarte de audit. De asemenea angajații Curții au participat la 6 ședințe ale comisiilor parlamentare de profil, unde s-au discutat atât rezultatele misiunilor de audit (raportul bugetului de stat, BASS, FAOAM, auditurile în domeniul educației), implementarea recomandărilor Curții de Conturi (Agenția ”Moldsilva”, implementarea Legii nr.229), cât și Raportul anual 2016, care a fost examinat în ședința Comisiei Parlamentare economie, buget și finanțe și în ședința plenară a Parlamentului.

Pilonul 2 „Asigurarea durabilității instituționale”

- ***orientarea instituție spre rezultate.***

În decembrie 2017 a aprobată în lectură finală noua Lege privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi.

De asemenea în anul 2017 a fost elaborat proiectul Regulamentului privind certificarea auditorilor, care urmează a fi definitivat în contextul

prevederii noii Legi privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi și înaintat spre aprobare în termeni rezonabili.

•***consolidarea interacțiunii cu părțile interesate.***

În perioada de 01.01.2017-31.12.2017, în scopul implementării Strategiei de comunicare, au fost desfășurate 28 ședințe publice, precum și au fost remise Guvernului și Parlamentului rapoartele de audit aprobate. Totodată, CCRM a devenit membru a două grupuri de lucru din cadrul EUROSAI : Grupul de lucru privind auditul municipalităților; Grupul de lucru privind auditul și etica. A fost lansat un nou site al Curții de Conturi. Mai mult ca atât, reprezentanții CCRM au participat la Masa rotundă, organizată de Expert-Grup în vizor fiind studiul ” Despre cum se pierd banii publici: Monitorizarea Hotărârilor Curții de Conturi pentru anul 2016”.

De asemenea, în perioada raportată, CCRM a organizat o ședință cu donatorii externi, în cadrul căroră au fost abordate viziunile de consolidare și dezvoltare instituțională după cum urmează, participanți fiind: Delegația UE în Moldova, Banca Mondială în Moldova, PNUD Moldova, Programul SIGMA etc.

În cadrul Proiectului de cooperare și asistență pentru Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova, Ucraina și Republica Belarus implementat de către Consiliul Europei și Uniunea Europeană a avut loc, o întrevvedere cu experți internaționali privind lupta împotriva corupției și promovarea bunei guvernări, Combatere spălării banilor au fost tematicile puse în discuție de către experții internaționali. Discuțiile au fost axate pe aspecte ce țin de evaluarea riscurilor de corupție în sectorul achizițiilor publice.

În perioada raportată, a fost desfășurată o conferință de presă convocată cu prilejul prezentării Raportului de activitate al CCRM pe anul 2016, la care au fost discutate aspecte instituționale aferente Curții de Conturi,

dar și neregulilor atestate în cadrul misiunilor de audit și măsurile dispuse în vederea îmbunătățirii gestiunii financiare a fondurilor publice.

La data de 7 noiembrie 2017, a avut loc ședința Consiliului Consultativ pe lângă Curtea de Conturi a Republicii Moldova, în cadrul ședinței membri Consiliului au pus în discuție tematici ce țin de activitatea CCRM, necesitatea cooperării cu mediul academic, succesele înregistrate de instituția supremă de audit în contextul efectuării auditului public extern și așteptările membrilor Consiliului. În cadrul ședinței a fost prezentat și discutat Conceptul Programului activității de audit pe anul 2018, inclusiv baza normativă de reglementare a procesului de planificare, criteriile de selectare a activităților de audit, prioritățile și obiectivele de activitate a Curții de Conturi pe anul 2018, domeniile planificate de audit pentru 2018 și riscurile aferente realizării Programului.

- ***cooperarea internațională cu Instituțiile Supreme de Audit și cu alte organizații.***

În perioada raportată Curtea a semnat un nou memorandum privind prelungirea cooperării cu ONAS, la fel Curtea a semnat un nou plan de acțiuni privind colaborarea dintre ISA din RM și România pentru perioada 2017-2019

E asemenea, în perioada ianuarie-decembrie 2017, reprezentanții CCRM au participat la următoarele activități în cadrul Grupurilor de lucru INTOSAI și EUROSAI: EUROSAI:

- 1) Întrunirea Grupului Țintă privind auditul municipalității (TFMA) EUROSAI (Lituania)
- 2) Al X-lea Congres EUROSAI (Turcia)
- 3) Seminar privind integritatea (Ungaria)
- 4) Atelier de lucru privind Proiectul de integritate (Ungaria)
- 5) EUROSAI-ECIIA (Belgia)
- 6) A 3-a Conferință Young EUROSAI (Estonia)

- 7) Întrunirea sub-grupului privind calitatea aerului al Grupului de Lucru EUROSAI privind auditul mediului (Luxemburg)
- 8) Ședință de lucru privind auditul comun în domeniul calității aerului (Polonia)
- 9) Instruirea ISA din Grupul Visegrad în cadrul EUROSAI (V4+2) (Slovacia)

INTOSAI:

- 1) Ședință de lucru privind auditul comun în domeniul calității aerului (Polonia)
- 2) Grup de lucru privind IT Self-assessment (ITSA), IT Audit Self-assessment (ITASA) (Elveția)
- 3) Întrunirea III-a a Grupului de lucru privind auditul fondurilor alocate dezastrelor și catastrofelor (Italia)
- 4) Seminarul „Implementarea ISSAI 300 – Principiile fundamentale ale auditului performanței” (Slovacia)
- 5) 24-lea Simpozion UN/INTOSAI (Viena)
- 6) Curs de instruire IDI PMF (Portugalia)

CSI:

- 1) Grupul de lucru privind elaborarea standardelor naționale (Consiliul conducătorilor ISA din statele-membre ale CSI) (Kirghistan)
- 2) Cea de-a XVII-a sesiune a conducătorilor Consiliului de Conducere a tarilor CSI (Azerbaidjan)

ALTELE

- 1) Întrunire oficială CCRM – CCR (Romania)
- 2) Programul pentru Reforma Contabilă și Consolidarea Instituțională (EU-REPARIS) și Consolidarea auditului și a raportării în țările parteneriatului Estic (STAREP) (Belgia)
- 3) Planul de acțiuni, acordul de asociere UE-Moldova (Belgia)
- 4) Evaluarea Performanței Managementului privind Datoriile (DeMPA) (Austria)

- 5) Cursul practic ”Managementul financiar-bugetar, contabilitatea instituțiilor publice și a proiectelor cu finanțare europeană” (Romania)
- 6) Cursul practic ”Scrierea proiectelor Europene Horizon 2020” (Romania)
- 7) Vizita oficiala a conducerii CCRM la ONAS (Suedia)
- 8) A 11-a Conferință UNCTAD privind Managementul Datoriilor (Elvetia)
- 9) Comemorarea a 40 de ani a Declarației de la Lima (Peru)
- 10) Forumul ISA din cadrul Parteneriatului Estic al UE (Letonia) etc.

Pilonul 3 „*Dezvoltarea și menținerea calității corporative și de audit*”

- ***asigurarea managementului calității auditului.***

La capitolul managementul calității procesului de audit, pe parcursul anului de raportare, au fost desfășurate, de comun cu experți externi (ONAS), mai multe sesiuni de instruire aferente domeniului: ”Conceptul de control al calității în conformitate cu standardele ISSAI”, ”Procedurile de control al calității în cadrul CCRM și cerințele în domeniul controlului calității conform ISSAI”.

De asemenea, de comun cu experții din cadrul Oficiului Național de Audit al Suediei (ONAS) la CCRM în perioada 14-16 noiembrie 2017 a avut loc un atelier de lucru privind procesele practice de asigurare a calității, sistemul de control al calității la CCRM și cerințele de control al calității conform ISSAI, inclusiv oportunitatea de revizuire a acestuia. Atelierul de lucru a fost organizat sub formă de prezentări, discuții, lucru în grup și exerciții practice. În cadrul atelierului de lucru au participat circa 30 de auditori.

La fel, la începutul anului a fost elaborat Planul revizuirilor la rece, activitățile propriu zise fiind realizate pe parcursul anului 2017. Astfel, revizuirii „la rece” fiind supuse 20 de misiuni de audit.

- ***asigurarea suportului TI***

Pe parcursul perioadei de raportare au fost asigurate: upgrade la sistemul de supraveghere video, upgrade la sistemul audio din sala de ședințe, instalarea sistemului de translare video și audio în holul instituției, prelungirea mentenanței sistemelor de stocare a datelor(HITACHI) și paravanului de protecție (CeckPoint), îmbunătățirea rețelei TI a Curții de Conturi, schimbarea parțială a parcului IT de laptopuri și imprimante. De asemenea a fost asigurată dezvoltarea continuă și îmbunătățirea Intranetului și a mecanismelor de comunicare externă.

- ***managementul financiar și al performanțelor***

Activitățile realizate în perioada de raportare la acest capitol, vizează aprobarea prin Ordinul nr.60 din 22 martie 2017, a Registrului riscurilor (în redacție nouă) în cadrul Curții de Conturi, astfel fiind promovate principiile bunei guvernante. Respectiv a fost desfășurată activitatea de autoevaluare și a fost emisă Declarația de bună guvernare în conformitate cu prevederile cadrului normativ. Pe parcursul anului au fost organizate și desfășurate 26 ședințe de ordin general cu membrii Plenului și șefii de subdiviziuni, comunicarea fiind susținută și prin intermediul rețelelor de comunicare Intranet, Outlook etc.

1. Raportul auditului de conformitate combinat cu auditul performanței asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016, aprobat prin Hotărârea nr. 18 din 18 mai 2017

Obiectivul	Potrivit prevederilor legale, Curtea de Conturi efectuează controlul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice, inclusiv prin auditarea anuală a Raportului Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat a bugetului asigurărilor sociale de stat. Controlul asupra formării și utilizării în anul 2016 a resurselor BASS a fost efectuat inclusiv prin auditarea aspectelor de performanță. Obiectivul de bază al misiunii de audit a constat în verificarea tranzacțiilor semnificative prin prisma principiilor de performanță ce țin de eficiența și economicitatea cheltuielilor efectuate în aceste scopuri. A fost analizată și evaluată elaborarea bugetului pe programe, inclusiv a indicatorilor de rezultat, precum și testată funcționalitatea sistemului informațional al CNAS (SI „Protecția Socială”), în aspectul plenitudinii și securității datelor deținute.
Constatările și concluziile principale	Sinteza constatărilor asupra activităților și tranzacțiilor aferente bugetului asigurărilor sociale de stat verificate a constatat: Situații problematice identificate în gestionarea sistemului informațional în aspectul ce ține de identificarea și formarea veniturilor BASS (înregistrarea și evidența plătitorilor de contribuții la BASS și a obligațiilor acestora), precum și de raportarea acestora, ceea ce nu permite evaluarea performanțelor atinse la acest capitol. Au fost evidențiate carențe în efectuarea cheltuielilor de dezvoltare a sistemului informațional, prin prisma performanțelor, după cum urmează: 1. CNAS în lipsa unei analize și argumentări de rigoare, a contractat și achitat servicii de deservire a echipamentului și a sistemului informațional practic pentru toate componentele sistemului, inclusiv care nu sunt critice;2. dezvoltarea sistemului informațional în lipsa documentării suficiente a configurărilor nu asigură gestiunea independentă de furnizor a sistemului sau ajustarea acestuia la ulterioarele cerințe ale proceselor de business;3. generarea rapoartelor din sistemul informațional de către personalul din domeniul tehnologiilor informaționale, fără existența controalelor de verificare și contrapunere de către alte persoane, determină riscul compromiterii integrității și corectitudinii datelor din rapoarte.

4. La capitolul cheltuieli s-au constatat unele deficiențe la planificarea cheltuielilor pe subprograme și în procesele de achiziționare a biletelor de recuperare a sănătății și de realizare a investițiilor/reparațiilor capitale. Acestea se exprimă prin faptul că:
5. la elaborarea BASS pe programe nu a fost stabilit cadrul logic al programului, astfel nefiind asigurată legătura cheltuielilor bugetare cu programele și activitățile care determină realizarea politicilor în domeniu. Drept rezultat, scopurile definite în cadrul subprogramelor s-au referit la activități specifice, care urmează a fi implementate, și nu la rezultatul scontat. Indicatorii stabiliți în cadrul subprogramelor nu au fost corelați cu obiectivele, iar realizarea lor nu reflecta implementarea politicilor din domeniu sau impactul acestora, adică nu furnizau informații privind eficiența și eficacitatea subprogramului. În acest sens, nu a fost asigurată metodologia și asistența necesară în cadrul procesului bugetării pe programe, inclusiv în aspectul corelării subprogramelor cu prioritățile politicilor de sector, cu stabilirea obiectivelor și indicatorilor de performanță. Respectiv, în cadrul CNAS nu a fost asigurată formarea bazei de date cu informații financiare și nefinanciare aferente subprogramelor din domeniul de competență, care ar sta la baza stabilirii subprogramelor și elementelor acestora, pentru a asigura continuitatea planificării bugetare pe programe și consecvența stabilirii obiectivelor. La atribuirea cheltuielilor pe subprograme, nu a fost păstrată o consecvență, fiind raportate în unele cazuri după tipul beneficiarului, iar în altele – conform funcțiilor și obiectivelor;
6. procesul de achiziționare a biletelor de recuperare a sănătății prin tratament sanatorial a fost desfășurat cu încălcări și abateri de la normele legale, fără aplicarea principiilor de performanță. Aceste situații au determinat utilizarea ineficientă și cu indici de fraudă a mijloacelor bugetare în sumă de 1,9 milioane lei. Încălcarea principiilor transparenței și concurenței, a principiului utilizării eficiente a mijloacelor publice a condiționat acceptarea unor oferte neconforme și adjudecarea neîntemeiată și nejustificată a contractelor de achiziții publice la valoarea totală de 8,5 milioane lei. Modalitatea de evaluare a calității serviciilor aplicată de CNAS nu are temei juridic și nu redă calitatea serviciilor oferite. Nespecificarea în biletele de tratament eliberate de instituțiile sanatoriale a serviciilor achiziționate determină necunoașterea de către beneficiar a serviciilor sanatoriale de care poate beneficia și nu asigură obținerea cantității și calității tratamentului, conform serviciilor achiziționate;
7. planificarea cheltuielilor privind investițiile și reparațiile capitale nu a fost suficient/pe deplin justificată, fiind relevate carențe în procesul de analiză a propunerilor și de determinare a necesităților reale. Pentru unele obiective cheltuielile au fost precizate nejustificat, în baza unei analize incomplete, fără corelarea cu cheltuielile executate și cele efective. Acest fapt a generat utilizarea mijloacelor neeconom, peste planul precizat, pentru unele obiecte din contul altora, sau executarea cheltuielilor în lipsa mijloacelor financiare, precum și rezerve la repartizarea și raportarea cheltuielilor executate și efective la nivel de

Cauzele și impactul

obiect. Activitatea necorespunzătoare a serviciilor de proiectare și expertizare a lucrărilor, cu identificarea ulterioară a unor lucrări neprevăzute în proiect, însă indispensabile, a cauzat cheltuieli suplimentare privind proiectarea adăugătoare a lucrărilor, cu contractarea suplimentară a acestora;

Principalele cauze care au determinat deficiențele constatate au ținut de:

- irelevanța identificării și stabilirii scopurilor, obiectivelor și indicatorilor de rezultat care stau la baza planificării BASS pe programe nu asigură realizarea politicilor în domeniu și evaluarea impactului acestora;
- abordarea superficială a responsabilităților ce revin autorității bugetare în planificarea și gestiunea cheltuielilor a cauzat, a generat în unele cazuri ineficiența utilizării mijloacelor publice și indici de fraudă în procesele de achiziționare a serviciilor (biletelor de recuperare a sănătății prin tratament sanatorial);
- neevaluarea de către CNAS a riscurilor apărute la deservirea de către furnizori a sistemului informațional poate genera urmări grave pentru securitatea și integritatea datelor sistemului de asigurări sociale.

Concluzia generală

Pentru evaluarea performanțelor atinse la identificarea și formarea veniturilor BASS sunt necesare soluționarea problemelor aferente gestionării sistemului informațional, în special la înregistrarea și evidența plătitorilor de contribuții la BASS și a obligațiunilor acestora, precum și de raportarea acestora.

Procesul de planificare a BASS pe programe a derulat cu unele rezerve, în lipsa unei continuități și conformități unice, ceea ce poate condiționa riscuri la etapa de raportare a acestora. Stabilirea irelevantă a scopurilor, obiectivelor și indicatorilor de performanță în cadrul subprogramelor determină caracterul doar informativ, cu imposibilitatea evaluării performanțelor la utilizarea mijloacelor bugetare și implementării unui sistem bine definit de alocare a resurselor bugetare în funcție de rezultatele obținute.

Carențele în procesele de planificare a mijloacelor pentru investiții și reparații capitale, de monitorizare a contractelor, precum și de evidență a obiectelor determină cheltuieli ineficiente.

Managementul procesului de achiziționare a biletelor de recuperare a sănătății prin tratament sanatorial și reabilitare pentru persoane asigurate a fost unul defectuos, ceea ce a determinat desfășurarea necorespunzătoare a procedurilor de achiziție publică, cu contractarea unor oferte neconforme în valoare de 8,5 mil.lei, utilizarea ineficientă, cu indici de fraudă, în unele cazuri, a finanțelor publice, astfel generând supraplăți în sumă de 1,9 mil.lei.

2. Raportul auditului privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale/vamale pentru anii 2014-2016”, aprobat prin Hotărârea nr. 20 din 26 mai 2017

Obiectivul

Evaluarea funcționalității sistemelor instituționale în cadrul autorităților de resort responsabile de executarea silită a obligațiilor fiscale/vamale, taxelor și altor plăți în Bugetul Public Național (BPN) și identificarea în acest sens a curențelor generatoare de ineficiență și de subperformanță.

**Constatările și
concluziile
principale**

1. nivelul actual al restanțelor la plata obligațiilor contribuabililor față de bugetul public național, administrate de organele fiscale, comparativ cu anii precedenți înregistrează o descreștere, însumând 1.826,0 milioane lei la data de 31.12.2016. Această diminuare reprezintă un fenomen determinat de înscrierea obligațiilor fiscale restante/datorate în evidența specială a 2590 de contribuabili, în sumă de 4717,8 milioane lei, ceea ce reprezintă de circa 2,1 ori mai mult în anul 2016 față de 2014. Astfel, ca urmare a faptului că acestea, potrivit cadrului legal, nu se consideră restante pe perioada aflării în evidență specială, creează impresia îmbunătățirii situației la capitolul restanța contribuabililor față de BPN. În aceste circumstanțe, valoarea generală a obligațiilor fiscale datorate, inclusiv a celor înscrise în evidența specială, este de 6.543,8 milioane lei, dintre care cele raportate de Serviciul Fiscal de Stat (SFS) ca restante însumează 1.826,0 milioane lei;
2. aplicarea de către organele fiscale a celor 4 măsuri de executare silită prevăzute legal¹ se rezumă, în cea mai mare parte, la încasările de pe conturile bancare ale contribuabililor restanțieri, care în anii 2014-2016 constituiau suma totală de 1.844,3 milioane lei, sau 79,0% din totalul sumelor încasate silit (2.335,4 milioane lei). Ca rezultat al aplicării celorlalte 3 măsuri, au fost încasate 491,1 milioane lei, sau 21,0% comparativ cu totalul sumelor încasate silit;
3. deficiențele în procesul de aplicare a sechestrelor de către Serviciul Fiscal de Stat afectează rezultatele și eficacitatea încasării plăților restante față de BPN. Astfel, (i) aplicarea măsurilor de executare silită în timp îndelungat (de la 1 lună la 3 ani) și aplicarea sechestrelor pe bunurile greu de a fi valorificate; (ii) sechestrarea, în unele cazuri, de către organele fiscale a bunurilor în valoare ce depășește considerabil restanțele obligațiilor fiscale ale contribuabililor; (iii) lipsa controlului privind respectarea prevederilor Codului fiscal a condiționat înstrăinarea bunurilor sechestrate de către contribuabili în perioada 2014-2016; (iv) aplicarea sechestrelor asupra roadei viitoare implică riscuri sporite de înstrăinare a producției agricole recoltate, de comercializare a acesteia fără eliberarea facturilor; (v) ridicarea sechestrelor cu întârziere în cazurile înstrăinării bunurilor;
4. gradul redus (de 0,4%) de încasare a obligațiilor fiscale, comparativ cu cele aferente valorii sechestrelor aplicate, este determinat de caracterul limitat și formal al interesului Serviciului Fiscal de Stat pentru comercializarea bunurilor sechestrate. Astfel, (i) Inspectoratele Fiscale de Stat Teritoriale nu sunt preocupate de comercializarea bunurilor, fiind desfășurate doar 15,8% din licitațiile preconizate (338 din 2138 planificate); (ii) termenele de evaluare și comercializare a bunurilor sechestrate nu sunt suficient monitorizate, ca urmare acestea fiind tergiversate; (iii) sechestrările sunt aplicate pe bunurile cu risc sporit de necomercializare și/sau nesolicitate pe piață; (iv) colaborarea insuficientă între organele implicate în procesul de comercializare a bunurilor sechestrate a cauzat necomercializarea bunurilor sechestrate înaintate pentru comercializare; (v) deși Serviciul Fiscal de Stat dispune de valori mobiliare sechestrate, în condițiile neaprobării reglementărilor de rigoare acestea nu pot fi comercializate în scopul stingerii obligațiilor fiscale restante;
5. restanțele administrate și raportate de Serviciul Vamal nu includ volumul deplin al penalităților aferente plăților de bază restante, această situație fiind generată de neactualizarea/necalcularea obligațiilor vamale restante în SIA al Serviciului Vamal. În aceste circumstanțe, persistă riscurile de neîncasare în deplină măsură a obligațiilor vamale restante;
6. limitarea acțiunilor Serviciului Vamal doar la suspendarea conturilor bancare ale plătitorilor vamali și la intentarea procesului de insolvență a condiționat neaplicarea altor proceduri de executare silită (ordine incaso, sechestrare, ridicarea

¹ Art.194 din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24.04.1997.

numerarului, urmărirea bunurilor plătitorului vamal). Pe de altă parte, în situațiile în care s-a procedat la aplicarea acestora, nu s-a realizat încasarea în totalitate a sumelor care reprezintă obligațiile vamale neachitate la bugetul statului de plătitorii vamali restanțieri;

7. lipsa unor reglementări exhaustive privind comercializarea bunurilor sechestrate de către Serviciul Vamal a omis oportunitatea aplicării sechestrelor de către organele vamale;
8. nemonitorizarea și necoordonarea de către Aparatul central al Serviciului Vamal a procesului de organizare a activității de executare silită de către birourile vamale, precum și neasigurarea raportării acțiunilor de executare silită de către acestea;
9. aplicarea insuficientă a măsurilor de executare silită și conlucrarea neconstructivă între Serviciul Vamal și executorii judecătorești a condiționat formarea restanțelor nerecuperabile ca urmare a deschiderii procedurii de insolabilitate;
10. gestiunea silită a restanțelor față de BPN de către executorii judecătorești este defectuoasă și compromisă de mai multe încălcări. Astfel, informațiile prezentate de Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești (UNEJ) nu asigură raportarea și, respectiv, cunoașterea volumului real al restanței față de buget înaintat spre executare de către executorii judecătorești, a nivelului de încasare și, respectiv, de transferare la buget;
11. rezultatul executării silită de către executorii judecătorești indică un nivel redus al încasării mijloacelor bănești în beneficiul statului, constituite din: obligațiile fiscale și vamale neachitate în termen, taxe de stat aplicate de instanțele judecătorești, amenzi, penalități etc. Conform datelor sistematizate de audit, nivelul mediu pe anii 2014-2016 de executare a documentelor executorii aferente BPN indică 20,6% (sau 177,7 milioane lei);
12. lipsa de supraveghere și control din partea organelor abilitate (Ministerul Justiției, UNEJ, SFS) a determinat neconformitatea activității executorilor judecătorești în procesul de executare silită. Astfel, 119 din 175 de executori judecătorești, sau 68%, nu au fost supuși controalelor din data învestirii în funcție (a. 2010) până în prezent;
13. controalele fiscale efectuate la 30 de executori judecătorești, urmare a solicitării Curții de Conturi, au identificat următoarele neconformități: (i) depășirea termenului legal de distribuire a sumelor încasate în buget (de la 1 zi până la 5 ani) și menținerea mijloacelor încasate silit în conturile curente speciale ale acestora; (ii) netransferarea în termene legale în buget a mijloacelor încasate din obligațiile restante (taxa de stat, obligațiile fiscale/vamale, amenzi, penalități și alte plăți).

Auditul a concluzionat că mecanismele instituite de autoritățile implicate în procesul de aplicare a măsurilor de executare silită, în vederea încasării veniturilor în beneficiul statului, nu asigură rezultate eficiente, performanța acestora fiind limitată de lipsa funcționalității organizaționale și de incoerențele în acțiunile interinstituționale în domeniu. În aceste circumstanțe, se cere sporirea responsabilităților și capacităților aferente procesului de gestiune silită.

Cauzele și impactul

Astfel, neregulile (5595,4 milioane lei) constatate de audit țin de abateri și erori cauzate de: creșterea/înscrierea de circa 2,1 ori, sau cu 4.717,8 milioane lei mai mult în anul 2016 față de anul 2014 a obligației fiscale restante/datorate în evidența specială; înstrăinarea bunurilor sechestrate de către contribuabili în anii 2014-2016 în sumă de 5,4 milioane lei; aplicarea sechestrelor pe bunurile cu risc sporit de a nu fi vândute și nesolicitate pe piață a cauzat necomercializarea acestora în valoare de 55,8 milioane lei; în gestiunea executorilor judecătorești erau înregistrate la 31.12.2016 (identificate la solicitarea echipei de audit) 113,9 mii documente executorii în sumă de 781,0 milioane lei; netransferarea de către executorii judecătorești în termene legale în buget a mijloacelor încasate din obligațiile restante (taxa de stat, obligații fiscale/vamale, amenzi, penalități și alte plăți în 1941 de cazuri, în sumă de 2,2 milioane

Concluzia generală

lei; dezafectarea de către executorii judecătorești a mijloacelor bănești, încasate/executate silit, prin depunerea acestora în contul de depozit în sumă de 30,5 milioane lei; obținerea dobânzii în conturile proprii de onorarii, urmare a dezafectării mijloacelor încasate silit în sumă de 2,7 milioane lei.

Actualul sistem de gestiune a executării silite organizat de autoritățile cu atribuții legale în domeniu nu garantează conformitatea și eficacitatea procesului de executare silită a obligației fiscale/vamale, taxelor și altor plăți în BPN, performanța acestuia fiind afectată de prezența unor probleme majore, care persistă pe parcursul mai multor ani, având impact negativ asupra rezultatelor de asigurare a statului cu resurse necesare pentru exercitarea funcțiilor sale. Evaluarea funcționalității mecanismelor instituite pentru aplicarea măsurilor de executare silită în vederea încasării veniturilor în BPN denotă necesitatea de a fi revăzute și perfecționate, iar cadrul regulamentar de domeniu să fie actualizat. Astfel, Curtea de Conturi constată că eficacitatea rezultatelor obținute de autoritățile implicate în procesul de gestiune silită este limitată de funcționalitatea organizațională și de incoerențele în acțiunile interinstituționale cu atribuții în acest domeniu. În aceste circumstanțe, opinia auditului indică asupra necesității de sporire a capacităților manageriale aferente procesului de gestiune silită și de examinare a oportunității de încasare a mijloacelor bănești în beneficiul statului, prin utilizarea conturilor trezoreriale de venituri la pozițiile respective ale Clasificației bugetare. Astfel, se va exclude contul intermediar (contul curent special al executorului judecătoresc) și imobilizarea/dezafectarea pe termen nedeterminat a mijloacelor încasate silit și cuvenite BPN.

3. „Cu privire la Rapoartele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2016”, aprobat prin **Hotărârea nr. 22 din 30 mai 2017**

Obiectivul

Misiunea de audit realizată a avut un caracter complex ce a inclus stabilirea mai multor obiective distincte aferente auditului aspectelor de performanță.

Astfel, în aspectele de performanță, obiectivul de audit a urmărit verificarea gestionării mijloacelor FAOAM, precum și confirmarea plăților în baza indicatorilor de rezultat, ținând cont de indicatorii de complexitate, raportat la plățile totale către spitalele publice, precum și evaluarea performanței mecanismelor aplicate pentru asigurarea accesibilității populației la medicamente compensate.

Constatările și concluziile principale

În cadrul misiunii de audit au fost identificate un șir de abateri și carențe, care au afectat posibilitatea evaluării administrării eficiente a mijloacelor FAOAM, precum:

1. transferurile de la bugetul de stat pentru realizarea proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova” au fost planificate și aprobate în lipsa calculelor justificate și transparenței acestui proces (89,9 milioane lei);
2. executarea veniturilor transferate de la bugetul de stat cu destinație specială (142,7 milioane lei) s-a realizat în lipsa evidenței delimitate a cheltuielilor efectuate din contul acestor venituri;
3. raportarea pe programe și subprograme s-a realizat având la bază un caracter general al indicatorilor de performanță stabiliți, care în unele cazuri fie reflectă doar resursele alocate, fie ponderea resurselor executate pentru fiecare subprogram în raport cu nivelul planificat, fie nu sunt caracteristici activității instituției;

4. aplicarea la contractarea serviciilor medicale spitalicești pentru 2 instituții medico-sanitare publice de nivel republican a tarifelor diferite², cu majorarea acestora în lipsa criteriilor și calculelor justificative;
5. executarea semnificativ de redusă a mijloacelor fondului măsurilor de profilaxie (2,5 milioane lei din 59,6 milioane lei aprobate inițial), în timp ce indicatorii de sănătate pentru cele mai semnificative boli sunt în creștere (*în anul 2016, comparativ cu 2012, s-au înregistrat creșteri ale prevalenței bolilor respiratorii de la 445,2 la 547,3 mii persoane, hepatitelor cronice și ciroze – de la 80,2 la 85,0 mii persoane, a bolilor diabetului zaharat – de la 71,6 la 97,0 mii persoane, a bolilor cardiace – de la 504,5 la 653,0 mii persoane etc.*);
6. nedelimitarea clară a resurselor de finanțare pentru activitățile și cheltuielile aferente măsurilor de profilaxie și celor profilactice pentru populație.

Verificarea funcționalității și eficienței instrumentelor aplicate de către sistemul instituțional la administrarea mijloacelor pentru asigurarea pacienților cu medicamente compensate denotă că în anul 2016 au fost definitive măsurile planificate. Astfel, au fost obținute rezultate ce țin de extinderea listei medicamentelor compensate, majorarea ratei medii de rambursare pentru medicamentele anti-hipertensive în medie de la 50% până la 70%, majorarea volumului de finanțare pentru medicamentele compensate cu 50% față de nivelul planificat al anului 2015.

În același timp, la auditarea procesului sistemic, au fost identificate unele deficiențe datorită cărora nu se asigură uniformitatea, veridicitatea și plenitudinea datelor aferente prescrierii, eliberării și achitării medicamentelor compensate din FAOAM. Astfel, s-a stabilit:

7. cadrul regulator existent este însoțit de incertitudini și necesită ajustări;
8. sistemul instituțional este unul complex și implică mai multe părți responsabile, iar mecanismele existente și aplicate nu asigură, în unele cazuri, prescrierea conformă a medicamentelor compensate, înregistrarea tuturor datelor justificative și verificarea integrală a datelor sistemului informațional, ceea ce determină indici de fraudă (257,3 mii lei pentru 2679 de rețete) etc.

Totodată, în aceste circumstanțe auditul a constatat o discrepanță între cheltuielile raportate de CNAM pentru medicamentele parțial/integral compensate (424,9 milioane lei) și cele extrase din sistemul informațional (417,1 milioane lei). Astfel, sistemul informațional „Medicamente compensate” nu justifică în totalitate valoarea medicamentelor raportate (7,0 milioane lei).

Cât privește evaluarea independentă efectuată de audit asupra rezultatelor realizării unor indicatori de progres ce caracterizează performanța Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova”, s-a stabilit că ponderea volumului de mijloace contractate pentru asistența medicală spitalicească în bază de indicatori măsurabili și de complexitate în anul 2016 a atins nivelul de 83,4%, ceea ce atestă atingerea rezultatelor scontate în anul trei de implementare a proiectului respectiv.

Cauzele și impactul

Asigurarea parțială a funcționalității controlului intern în cadrul mecanismelor aplicate la gestionarea mijloacelor FAOAM a cauzat disfuncționalități sistemice și curențe care au generat nevalorificarea în deplină măsură a mijloacelor FAOAM, imposibilitatea evaluării rezultatelor obținute urmare a gestionării mijloacelor FAOAM, precum și administrarea acestora în unele cazuri în mod nejustificat.

De asemenea, la evaluarea eficienței mecanismelor aplicate, s-a stabilit unele deficiențe condiționate de prevederi incerte ale cadrului legal ce nu delimitează exact atribuțiile instituțiilor implicate care să interacționeze cu procesele de control la fiecare etapă, nerespectarea prevederilor normative privind completarea corectă și

² IMSP Spitalul Clinic Republican – 5290 lei în baza tarifului ajustat la 20.12.2016, și IMSP Institutul de Medicină Urgentă – 3900 lei, comparativ cu tariful de 3400 lei aplicat instituțiilor medico-sanitare publice de nivel republican.

Concluzia generală

exhaustivă a rețetelor pentru medicamentele compensate, insuficiența de control între părțile implicate (CNAM, IMSP, prestatorii de servicii farmaceutice), precum și prezentarea cu întârziere a sumelor spre compensare pentru medicamentele eliberate și înregistrate în sistemul informațional.

Astfel, toți acești factori au afectat funcționalitatea și eficiența mecanismelor aplicate la compensarea medicamentelor pentru populație, ceea ce a servit drept cauză pentru apariția indicilor de nejustificare și achitare neconformă a mijloacelor FAOAM, precum și nu a asigurat veridicitatea datelor înregistrate în sistemul informațional automatizat „Medicamente compensate”.

Constatările auditului au relatat situații problematice ce nu oferă evaluarea performanțelor atinse, precum și atingerea politicilor în domeniu care au fost determinate de: planificarea transferurilor de la bugetul de stat pentru realizarea Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova” în lipsa transparenței și a calculelor justificative (90,0 mil. lei); executarea veniturilor cu destinație specială transferate de la bugetul de stat în lipsa evidenței delimitate a acestora pe cheltuieli distincte (142,8 mil. lei); raportarea pe programe și subprograme în baza unui caracter general și impropriu al indicatorilor de performanță, precum și cu neracordarea obiectivelor cu scopul subprogramelor stabilite.

Rezultat a demarării Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova” au fost realizate performanțele prin atingerea ponderii volumului de mijloace contractate pentru asistența medicală spitalicească în baza indicatorilor măsurabili și de complexitate (DRG) în anul 2016 la nivel de 83,4%. Astfel, modalitatea de finanțare în funcție de performanța și complexitatea cazurilor, precum și în baza indicatorilor măsurabili (numărul de cazuri contractate, indicii de complexitate și tariful cazului tratat) oferă posibilitatea sporirii echității în finanțarea serviciilor de sănătate și dezvoltarea mecanismelor de plată pentru eficientizarea utilizării mijloacelor publice.

Scopul politicilor în domeniul sănătății a fost atins prin sporirea numărului de beneficiari de medicamente compensate pe întreg teritoriul republicii, inclusiv în spațiul rural, precum și prin majorarea volumului de mijloace financiare achitate (425,0 mil. lei), sau cu 143,3 mil. lei mai mult față de nivelul executat în anul 2015 (279,7 mil. lei). Constatările auditului au evidențiat unele deficiențe, cum ar fi: (i) cadrul regulator existent este însoțit de incertitudini și necesită ajustări; (ii) sistemul instituțional este unul complex și implică mai multe părți responsabile, iar mecanismele existente și aplicate nu asigură, în unele cazuri, prescrierea conformă a medicamentelor compensate (139,3 mii lei pentru 715 rețete verificate), înregistrarea tuturor datelor justificative, și verificarea integrală a datelor sistemului informațional (257,3 mii lei, pentru 2679 rețete) etc. Prin urmare, aceste situații nu asigură uniformitatea, veridicitatea și plenitudinea datelor aferente medicamentelor compensate prescrise populației, eliberate și achitate din FAOAM.

4. Raportul auditului performanței managementului datoriei sectorului public pe anul 2016”, aprobat prin **Hotărârea nr.23 din 31 mai 2017**

Evoluția datoriei publice pe parcursul mai multor ani a înregistrat în mod constant o tendință ascendentă, soldul acesteia înscrind la finele anului 2016 valoarea de 59371,9 milioane lei, sau cu o creștere față de 2015 cu 17,3% (+6.817,8 milioane lei).

Ca pondere în PIB, datoria de stat a înregistrat o creștere semnificativă față de anul precedent cu 8,8 p.p., ca rezultat în ultimii 3 ani atingând cel mai înalt nivel (44,2%). Creșterea datoriei sectorului public a fost condiționată de creșterea soldului datoriei de stat (+17,3 miliarde lei), determinată în mare parte de emisiunea VMS pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat (+13,34 miliarde lei).

În structura datoriei sectorului public, ponderea majoră revine datoriei de stat (85,5%, sau 50.785,8 milioane lei), urmată de datoria BNM (9,8%, sau 5.839,9 milioane lei), datoriei UAT și datoriei întreprinderilor din sectorul public în total revenindu-le 4,7% (2.746,1 milioane lei).

Obiectivul	Evaluarea administrării și gestionării datoriei sectorului public de către Ministerul Finanțelor, în aspectul structurii portofoliului datoriei de stat.
Constatările și concluziile principale	Conform evaluărilor de rigoare, auditul extern atestă: 1. o creștere semnificativă atât a datoriei sectorului public, cât și a ponderii datoriei sectorului public în PIB. În anul 2016, față de anul precedent, datoria sectorului public s-a majorat cu 16,1 miliarde lei (+37,2%), constituind 59.371,9 milioane lei. Creșterea datoriei sectorului public a fost condiționată de creșterea datoriei de stat (+17,3 miliarde lei), determinată, în mare parte, de emisiunea VMS pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat. Urmare a creșterii semnificative a datoriei sectorului public, ponderea în PIB a acesteia a crescut în 2016 față de anul precedent cu 8,8 p.p., constituind la finele anului 44,2%. Devansarea ritmului de creștere a datoriei sectorului public (+37,2%) față de ritmul de creștere a PIB (+9,7%) cu 27,5 p.p. poate influența pe viitor capacitatea de plată a Guvernului. În anul 2016, comparativ cu 2015, se atestă o tendință pozitivă, fiind înregistrată creșterea mai rapidă a activelor oficiale de rezervă (+25,6%) în comparație cu creșterea datoriei externe a sectorului public (+4,5%) cu 21,1 p.p.; 2. datoria de stat continuă să înregistreze un trend ascendent, inclusiv ca pondere în PIB. În comparație cu anul precedent, datoria de stat a înregistrat o creștere cu 17.276,6 milioane lei (+51,6%), constituind 50.785,8 milioane lei, fiind înregistrată creșterea atât a datoriei de stat externe (+2982,4 milioane lei/+11,3%), care la finele anului 2016 a constituit 29.266,2 milioane lei, cât și a datoriei de stat interne (+14294,2 milioane lei/+197,8%), care la finele anului 2016 era de 21519,6 milioane lei. Ca pondere în PIB, datoria de stat a înregistrat o creștere față de anul precedent cu 10,4 p.p., constituind 37,8%, creșterea fiind condiționată de emisiunea VMS pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat (+13,34 miliarde lei); 3. datoria de stat internă a crescut de 3 ori față de anul precedent, înregistrând maximul istoric. Datoria de stat internă s-a încadrat în plafonul stabilit prin Legea bugetului de stat pe anul 2016³ (21.762,1 milioane lei), constituind la finele anului bugetar 21.519,6 milioane lei. În comparație cu anul precedent, datoria de stat internă a crescut cu 14.294,2 milioane lei (+197,8%), inclusiv pe seama majorării emisiunii VMS pe piața primară (+953,0 milioane lei), dar și din emisiunea VMS în contul garanțiilor de stat emise pentru creditele de urgență acordate de BNM băncilor aflate în proces de lichidare („Banca de Economii” SA, BC „Banca Socială” SA și BC „Unibank” SA). Menținerea la același nivel sau creșterea nesemnificativă a datoriilor pentru VMS emise pe piața primară (+953,0 milioane lei) denotă prezența riscului de refinanțare, reemisiunile fiind efectuate în condițiile noi ale pieței financiare. Spre deosebire de anul precedent, se atestă tendința de devansare a ratelor de dobândă ale băncilor comerciale pentru creditele acordate sectorului real și a ratelor dobânzii la VMS emise pe piața reală, atestându-se o tendință de ameliorare a situației pe piața financiară internă, cu descreșterea atât a ratei de bază aplicate de BNM și a ratelor la depozitele și creditele acordate de sistemul bancar sectorului privat, cât și a ratelor dobânzii la VMS emise pe piața primară, trendul descendent fiind mai accentuat în semestrul II al anului 2016; 4. datoria de stat înregistrează o tendință de creștere continuă, iar valorificarea surselor externe de către unitățile de implementare a proiectelor finanțate din surse externe atestă unele rezerve. În anul 2016, datoria de stat externă a crescut

³ Art.7 din Legea bugetului de stat pe anul 2016 nr.154 din 01.07.2016.

- față de indicatorul anului precedent cu 127,7 milioane dolari SUA (+9,6%), constituind la finele anului 1.464,7 milioane dolari SUA (echivalentul a 29.266,2 milioane lei), încadrându-se atât în plafonul stabilit prin Legea bugetului de stat pe anul 2016 în dolari SUA, cât și în plafonul stabilit în lei (32.422,5 milioane lei). Se atestă situații de nerespectare a graficelor de debursare și de nevalorificare a resurselor externe de către autoritățile responsabile de implementarea proiectelor finanțate din surse externe, principalele cauze fiind neîndeplinirea în termen a condițiilor de debursare prevăzute în contractele de împrumut, precum și tergiversarea procedurilor de implementare în cadrul proiectelor aflate în derulare;
5. datoriile beneficiarilor recreditați a înregistrat o diminuare față de anul precedent urmare a casării acestora. Datoria beneficiarilor recreditați la finele anului 2016 a constituit 4.959,9 milioane lei, diminuându-se față de anul 2015 cu 277,7 milioane lei (-5,3%). În totalul datoriilor beneficiarilor recreditați, datoriile cu termenul de achitare expirat au constituit 342,9 milioane lei, înregistrând față de anul precedent o diminuare cu 232,6 milioane lei. Diminuarea datoriilor cu termenul de achitare expirat ale beneficiarilor recreditați se explică prin casarea unor datorii urmare a radierii din Registrul de stat a unor agenți economici-beneficiari de împrumuturi recreditate. În totalul datoriilor cu termenul de achitare expirat, 217,0 milioane lei (63,3%) sunt înregistrate după întreprinderile și organizațiile aflate în proces de insolabilitate, iar 79,1 milioane lei – după întreprinderile și organizațiile potențial falite. Menținerea pe parcursul mai multor ani a datoriilor cu termenul de achitare expirat continuă să prezinte, reieșind din structura acestora, un risc sporit de nerecuperare;
 6. în totalul datoriei debitorilor garantați, ponderea semnificativă revine datoriilor cu termenul de achitare expirat. Datoria debitorilor garantați la finele anului 2016 a constituit 461,3 milioane lei, micșorându-se față de începutul anului cu 23,7 milioane lei. În totalul datoriei debitorilor garantați, ponderea majoră revine datoriilor pentru împrumuturile externe garantate (458,9 milioane lei/99,5%). Datoriile debitorilor garantați cu termenul de achitare expirat au constituit 455,6 milioane lei, sau 98,8%, reprezentând un risc sporit de nerecuperare.

Cauzele și impactul

Majorarea arieratelor la împrumuturile sectorului public și trendul ascendent al ritmului de creștere a datoriei sectorului public, față de ritmul de creștere al economiei, poate influența pe viitor capacitatea de plată a Guvernului. Deși portofoliul datoriei de stat a înregistrat o tendință de diminuare la toate instrumentele componente, ponderea majoră în totalul datoriei de stat o deține datoria de stat pe termen lung, fiind înregistrați cei mai mari indicatori din ultimii 3 ani.

Concluzia generală

Emisiunea VMS în contul garanțiilor de stat acordate BNM pentru creditele de urgență acordate sistemului bancar (13,34 mlrd.lei) a afectat sustenabilitatea finanțelor publice. Urmare a acestui fapt, datoria sectorului public, ca pondere în PIB, a înregistrat indicatorul de 44,2%, care se apropie de zona riscului de sustenabilitate. Astfel, se evidențiază consecințe pe termen lung la expuneri fiscale suplimentare și la împovărarea pe termen lung a bugetului de stat. De asemenea, menținerea situației când ritmul de creștere a datoriei sectorului public devansează ritmul de creștere economică poate influența pe viitor capacitatea de plată a Guvernului. În condițiile menționate, este necesară dezvoltarea managementului datoriei sectorului public, cu supravegherea și limitarea riscurilor de sustenabilitate și vulnerabilitate. Totodată, drept rezultat al activităților de audit, se confirmă că Raportul privind situația în domeniul datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2016, ca parte componentă a Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2016, a fost elaborat în conformitate cu datele înregistrate în Rapoartele de stat privind datoria de stat, garanțiile de stat și recreditarea de stat, cu datele

generate de SI DMFAS, precum și cu datele privind executarea de casă a bugetului de stat din sistemul Trezoreriei de Stat.

5. Raportului de conformitate asociat auditului performanței privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție, impactul adițional, Hotărârea nr.28 din 22.06. 2017

Curtea de Conturi a efectuat auditul *privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție* în conformitate cu Programul activității de audit pe anul 2016, precum și în scopul executării angajamentelor internaționale.

Auditul public extern conchide că sistemul actual de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție din Republica Moldova nu este integrat și nici bazat pe activități conforme cu „ierarhia deșeurilor” și pe un mecanism de responsabilitate extinsă a producătorului pentru gestiunea deșeurilor.

Curtea de Conturi relevă că, pentru crearea sistemului integrat de gestiune a deșeurilor, în ultimii ani nu a fost aprobat pe deplin cadrul legislativ-normativ în domeniul respectiv, iar din fondurile speciale au fost alocate și valorificate mijloace financiare insuficiente, fapt care a influențat negativ atingerea obiectivelor stabilite în conformitate cu politicile și strategiile naționale de domeniu. În aceste circumstanțe, auditul indică necesitatea sporirii trecerii de la economia liniară existentă în Republica Moldova la o economie circulară, bazată pe reciclare, considerând oportun de a urgenta transpunerea legislației comunitare în legislația națională, precum și fortificarea și alocarea resurselor financiare suficiente pentru crearea unui sistem integrat de gestiune a deșeurilor, pentru reducerea pericolelor asupra mediului înconjurător și sănătății populației.

Obiectivul	Pornind de la importanța mediului înconjurător și impactul acestuia asupra dezvoltării umane, Curtea de Conturi a inițiat misiunea de audit având drept obiectiv de a răspunde la următoarea întrebare generală: „Sistemul de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție din Republica Moldova este unul integrat și asigură minimalizarea potențialelor amenințări pentru mediul înconjurător și populație? Dacă nu, ce schimbări sunt necesare?”.
Constatările și concluziile principale	Auditul a fost efectuat la Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, colectându-se probe și de la 9 consilii municipale, 25 consilii raionale și UTA Găgăuzia, care sunt parte ale sistemului de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție. De rând cu unele progrese, misiunea de audit a constatat ambiguități și vulnerabilități semnificative privind funcționalitatea sistemului de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție din Republica Moldova, care se exprimă prin: 1. sistemul actual de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție nu este integrat și bazat pe activități conforme cu „ierarhia deșeurilor” și pe un mecanism de responsabilitate extinsă a producătorului pentru gestiunea deșeurilor, similar celui comunitar, urmare a cărui fapt acesta nu asigură minimizarea potențialelor amenințări pentru mediul înconjurător și populație;2. circa 80% din deșeurile de producție generate anual în țară sunt eliminate la depozite și gunoști, de rând cu cele menajere solide, excepție făcând deșeurile periculoase, care sunt stocate pe teritoriul unor agenți economici, din lipsa întreprinderilor dotate cu tehnologii și utilaj special pentru distrugerea/eliminarea lor;3. cadrul legislativ-normativ național în materie de deșeuri până în prezent nu este racordat pe deplin la prevederile legislației și la standardele internaționale, ceea ce nu asigură realizarea măsurilor de protecție a mediului și sănătății populației, prevenirea sau reducerea efectelor adverse, determinate de generarea și gestiunea deșeurilor, precum și reducerea efectelor negative provocate de folosirea resurselor și creșterea eficienței utilizării acestora;

4. în domeniul gestiunii deșeurilor, substanțelor chimice și poluării industriale, pericolelor industriale, din totalul de 18 acțiuni prevăzute pentru a fi realizate în anii 2014-2016, conform Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, nu au fost realizate 11 acțiuni, nivelul de realizare constituind 39,0%;
5. un impact negativ asupra atingerii obiectivelor stabilite în documentele de politici și strategii în domeniul gestiunii deșeurilor a fost nealocarea din fondurile speciale a mijloacelor financiare necesare, iar unele dintre cele alocate s-au utilizat contrar scopului propus (94,7 milioane lei);
6. nu sunt autorizate și nu corespund cerințelor legislației naționale și internaționale de mediu 99,7%, sau 1147 de depozite/gunoști existente, nefiind creată o infrastructură de depozite de deșeuri clasificate conform categoriilor comunitare, care să asigure protecția mediului înconjurător și a populației;
7. circa 98% din deșeurile municipale generate în țară sunt eliminate la gunoști, care reprezintă singura opțiune de eliminare a lor, iar 80,2%, sau 1164 de localități rurale și urbane, din 1451 chestionate de audit, nu sunt asigurate cu servicii de salubritate;
8. în prezent doar 10% din deșeurile reciclabile sunt recuperate, restul 90% fiind transportate la gunoști, cu riscul de a aduce prejudicii mediului;
9. deșeurile periculoase rezultate din activitățile medicale sunt eliminate la depozitele de deșeuri menajere solide, din cauza lipsei de centre regionale și instalații de stocare/eliminare a deșeurilor rezultate din activitățile medicale conforme cerințelor comunitare, fapt care influențează situația sanitar-epidemiologică din țară;
10. managementul deșeurilor radioactive necesită a fi consolidat prin implementarea tehnologiilor de depozitare definitivă, în scopul reducerii volumului deșeurilor radioactive stocate la depozite, precum și prin exercitarea unui control adecvat al deșeurilor respective, pentru asigurarea securității radiologice și a radioprotecției populației;
11. nu a fost adoptat cadrul legal și nici creat un sistem eficient de securitate chimică conform obiectivelor de politici stabilite, atestându-se cantități mari de deșeuri chimice stocate la poligoane și depozite, precum și un număr mare de terenuri contaminate cu pesticide, care prezintă un pericol sporit pentru mediu și populație;
12. nu au fost implementate tehnologii non-poluante în domeniul utilizării, neutralizării și eliminării deșeurilor, pentru prevenirea și limitarea influenței negative a deșeurilor periculoase asupra mediului și populației;
13. autoritățile locale nu au adoptat măsuri de protecție civilă la obiectivele economice generatoare de deșeuri periculoase, iar cele existente sunt insuficiente și urmează a fi revizuite;
14. actualul sistem de control ecologic de stat este ineficient din cauza neefectuării controalelor în baza riscurilor, fiind necesară consolidarea capacităților instituționale și tehnice în domeniul respectiv;
15. s-a constatat un nivel redus al acțiunilor de conștientizare ecologică a populației și agenților economici privind gestiunea deșeurilor, precum și insuficiența promovării problemelor, programelor și acțiunilor de mediu.

Cauzele și impactul

Punctele slabe care au generat impedimente semnificative privind crearea unui sistem integrat de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție, precum și iregularitățile constatate de misiunea de audit se caracterizează prin:

- nivelul redus de realizare a indicatorilor de performanță și a obiectivelor de politici stabilite în Planurile de acțiuni privind implementarea Strategiilor de gestiune a deșeurilor și de mediu, cu termenul de realizare în anii 2013-2016, precum și a Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană în perioada 2014-2016;

- neajustarea cadrului juridic național în materie de deșeuri la prevederile legislației și standardele internaționale, cu elaborarea unei politici de stat și a măsurilor de protecție a mediului și sănătății populației;
- situația precară privind finanțarea proiectelor în domeniul gestiunii deșeurilor determinată de lipsa unui mecanism clar privind limitele de distribuire pe domenii a mijloacelor din Fondul Ecologic Național și Fondul Ecologic Local;
- capacitatea instituțională limitată a tuturor părților cu responsabilități în domeniul gestiunii deșeurilor privind implementarea unui sistem de management integrat al deșeurilor, inclusiv periculoase și de producție, fapt care influențează dezvoltarea capacităților de colectare a deșeurilor, fiind iminent riscul asupra mediului și sănătății populației;
- neexistența și nedotarea infrastructurii regionale de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție cu stații de sortare și prelucrare a deșeurilor, cu tomberoane, platforme și autospeciale pentru eliminarea deșeurilor, fapt care a determinat creșterea semnificativă a volumului deșeurilor generate/stocate și un nivel scăzut de reciclare a lor;
- neajustarea cadrului național la prevederile cadrului legal comunitar referitor la reglementarea responsabilităților ce revin generatorilor de deșeuri, conform principiului „poluatorul plătește” sau, după caz, producătorilor, conform principiului „răspunderea extinsă a producătorului”;
- nereformarea sistemului actual de supraveghere și control ecologic de stat, în scopul efectuării controalelor de mediu în baza riscurilor, pentru reducerea pericolelor asupra mediului înconjurător și sănătății populației.

Nesoluționarea deficiențelor și iregularităților constatate în cadrul sistemului actual de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție va avea un impact negativ asupra mediului și sănătății populației. Totodată, neregulile cuantificabile constatate de audit au însumat peste 192 milioane lei, din care: 94,7 milioane lei aprobate în buget pentru Programul gestiunea deșeurilor au fost utilizate, contrar normelor legale, pentru finanțarea proiectelor altor domenii; abaterile financiar-contabile care au determinat erori în datele evidenței contabile și în raportarea situațiilor financiare au constituit 86,9 milioane lei, iar 5,0 milioane lei – avansurile achitate neregulamentară etc.

Concluzia generală

În baza activităților desfășurate, se relevă că sistemul actual de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție din Republica Moldova nu este integrat și bazat pe activități conforme cu „ierarhia deșeurilor” și pe un mecanism de responsabilitate extinsă a producătorului pentru gestiunea deșeurilor. În acest context, este necesară armonizarea cadrului juridic național în materie de deșeuri cu prevederile legislației și standardelor internaționale, cu elaborarea politicii de stat și a măsurilor de protecție a mediului și sănătății populației, care să asigure prevenirea sau reducerea efectelor adverse determinate de generarea și gestiunea deșeurilor, reducerea efectelor negative generate de folosirea resurselor, precum și creșterea eficienței utilizării acestora. Astfel, Curtea de Conturi relevă că, pentru crearea sistemului integrat de gestiune a deșeurilor, în ultimii ani nu a fost aprobat pe deplin cadrul legislativ-normativ în domeniul respectiv, iar din fondurile speciale au fost alocate și valorificate mijloace financiare insuficiente, fapt care a influențat negativ atingerea obiectivelor stabilite în conformitate cu politicile și strategiile naționale de domeniu. În aceste circumstanțe, concluzia auditului indică la necesitatea sporirii trecerii de la economia liniară existentă în Republica Moldova la o economie circulară, bazată pe reciclare, considerând oportun de a urgenta transpunerea legislației comunitare în legislația națională, precum și fortificarea și alocarea resurselor financiare suficiente pentru crearea unui sistem integrat de gestiune a deșeurilor, pentru reducerea pericolelor asupra mediului înconjurător și sănătății populației.

6. Hotărârea nr.30 din 04.07.2017 „Auditul performanței privind eficiența gestionării patrimoniului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de business și turism „Cricova-Vin” S.A.

Obiectivul	Misiunea de audit a fost inițiată la Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A., în scopul identificării problemelor existente și a cauzelor care le-au produs, cu înaintarea recomandărilor de îmbunătățire a activității de gestionare a proprietății publice, prin responsabilizarea și implicarea persoanelor cu funcții de reprezentare a statului în cadrul societăților, precum și prin asigurarea unui sistem de management eficient, care să garanteze o dezvoltare durabilă a acestora. Obiectivul general al auditului a constat în determinarea faptului dacă în cadrul Combinatului de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrului de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. a fost asigurată, în perioada 2015-2016, gestionarea eficientă a patrimoniului public. În acest sens, echipa de audit a cuantificat următoarele obiective specifice: • <i>Sistemul de management financiar și control instituit în cadrul CV „Cricova” S.A. și CBT „Cricova-Vin” S.A. a contribuit la gestionarea eficientă a patrimoniului public?</i>• <i>Resursele financiar-patrimoniale ale CV „Cricova” S.A. și CBT „Cricova-Vin” S.A. au fost gestionate pentru obținerea indicatorilor măsurabili de dezvoltare și profit?</i>• <i>Au fost eficiente și echilibrate acțiunile manageriale ale conducerii CV „Cricova” S.A. și CBT „Cricova-Vin” S.A. privind gestionarea creanțelor și datoriilor?</i>
Constatările și concluziile principale	Sintetizarea constatărilor expuse în Raportul de audit denotă unele deficiențe/nereguli/rezerve, care au afectat activitatea per ansamblu a societăților, după cum urmează: 1. neelaborarea și neaprobarea regulamentelor de organizare și funcționare a subdiviziunilor structurale ale societăților auditate;2. neelaborarea instrucțiunilor de funcție pentru anumite categorii de angajați, potrivit funcțiilor ocupate în cadrul societăților;3. nestabilirea în instrucțiunile de funcții a relațiilor de ierarhie, competențelor, responsabilităților, precum și nedeterminarea poziționării funcției în organigramele societăților;4. nearmonizarea și nactualizarea unor fișe de post în funcție de modificările efectuate atât în structura societăților, cât și urmare a actualizării acestora conform noilor cerințe în domeniul respectiv;5. neîncheierea contractelor individuale de muncă cu unii angajați;6. neidentificarea/neelaborarea/neaprobarea proceselor aferente activităților economico-financiare ale societăților;7. nedefinirea tuturor elementelor necesare desfășurării unei activități în planurile de activitate ale Centrului de Business și Turism „Cricova-Vin”, neargumentarea cu calculele necesare a prognozei cifrei de afaceri, veniturilor și cheltuielilor din activitatea operațională, precum și nefundamentarea indicatorilor menționați conform evoluției în perioadele precedente;

**Cauzele și
impactul**

8. nedescrierea în Politica de contabilitate a Combinatului de Vinuri „Cricova” a condițiilor de recunoaștere și evaluare inițială a produselor, producției în curs de execuție, precum și a repartizării costurilor indirecte de producție;
9. nefurnizarea altor note explicative în conformitate cu SNC „Prezentarea situațiilor financiare” și alte standarde aplicabile, fiind compromis principiul transparenței;
10. neînălăturarea unor deficiențe constatate și expuse în rapoartele de audit privind situațiile financiare încheiate la 31 decembrie 2014 și 31 decembrie 2015 ale Combinatului de Vinuri „Cricova”;
11. neasigurarea autentificării cantitativ-valorice exhaustive/integrale a elementelor de activ și a datoriilor aflate în gestiunea Combinatului de Vinuri „Cricova” S.A.;
12. nedispunerea de reglementări interne, aprobate de consiliile societăților respective, care ar stipula modul și procedurile de realizare a achizițiilor, anumite aspecte specifice în legătură cu executarea contractelor, precum și pentru a asigura implementarea coerentă a principiilor definite/acceptate în materia achizițiilor publice, determinate de cadrul legal-normativ în vigoare;
13. nedispunerea de mijloace financiare suficiente pentru efectuarea plăților curente și apelarea la băncile comerciale pentru obținerea suplimentară a creditelor și a liniilor creditare pe termen lung.

Auditul a determinat următoarele cauze:

- neelaborarea de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a unei strategii/program de dezvoltare pentru ramura vinicolă și vitivinicolă nu a permis prioritizarea direcțiilor de dezvoltare ulterioară a societăților prin concentrarea resurselor necesare în atingerea scopurilor propuse;
- realizarea insuficientă a activităților de către consiliile societăților, acestea fiind preponderent unele reprezentative, s-a soldat cu puține efecte benefice asupra activității economico-financiare a societăților;
- nestabilirea de către fondator a indicatorilor de performanță pentru membrii Consiliului societății Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. a condiționat remunerarea acestora cu 1,1 milioane lei;
- neidentificarea și negestionarea riscurilor per ansamblu a activității economico-financiare a „Cricova” S.A. a condiționat în anul 2015 situații nesatisfăcătoare de dezvoltare, soldate cu înregistrarea pierderilor în sumă totală de 16,9 milioane lei;
- nedeterminarea unor proceduri de control intern în cadrul societăților, prin definirea tuturor elementelor indispensabile sistemului de management financiar și control, a cauzat apariția unor deficiențe (indisciplină financiară; realizarea necorespunzătoare a achizițiilor de bunuri/lucrări/servicii; contabilizarea neconformă de către CBT „Cricova-Vin” S.A. a costurilor serviciilor prestate; neelaborarea unei metodologii de formare a costurilor/prețurilor producției fabricate și serviciilor prestate; gestionarea necoerentă de către CV „Cricova” S.A. a creanțelor și datoriilor etc.), care au afectat eficiența activității și dezvoltarea durabilă a acestora;
- neasigurarea corespunzătoare a procedurilor de planificare, înregistrare, monitorizare și transparență privind contractele de achiziții a condiționat perpetuarea neregulilor în procesul de desfășurare a achizițiilor;
- acordarea agenților economici de către CV „Cricova” S.A. a bunurilor în scop publicitar în lipsa stipulării în politica de marketing a criteriilor clare de selectare a acestora a generat cheltuieli suplimentare în sumă de 1,3 milioane lei;

- necalcularea de către CV „Cricova” S.A. a unor provizioane în sumă de minimum 4,9 milioane lei a determinat neasigurarea capitalizării societății pentru a putea face față unor deprecieri, cheltuieli sau riscuri viitoare;
- livrarea unor produse vinicole de către CV „Cricova” S.A. la prețuri mai mici decât costurile stabilite a condiționat suportarea unor pierderi de cca 0,4 milioane lei;
- nediminuarea costurilor materiei prime proprii per unitate la nivelul prețului materiei prime achiziționate de la alți producători, în perioada 2015-2016, a avut ca impact neobținerea unor economii a costurilor de minimum 9,4 milioane lei;
- efectuarea unor investiții în plantații de viță-de-vie, în sumă totală de 7,5 milioane lei, în lipsa studiilor de fezabilitate nu a contribuit la majorarea recoltelor, devenind ineficiente;
- lipsa acțiunilor de rigoare din partea CV „Cricova” S.A. privind recuperarea mijloacelor financiare aferente creanțelor a cauzat cheltuieli ineficiente în sumă de 1,05 milioane lei;
- nelegalizarea relațiilor funciare de către CV „Cricova” S.A. cu Primăria mun. Chișinău a rezultat cu necalcularea și neînregistrarea datoriei privind arenda terenului în sumă de 0,4 milioane lei;
- monitorizarea neadecvată a contractelor de livrare a producției CV „Cricova” S.A. a condiționat necalcularea și neînregistrarea penalităților aferente creanțelor neachitate în termenele prestabilite în sumă totală de 0,6 milioane lei și, respectiv, de 0,3 milioane euro;
- contractarea creditelor bancare de către CV „Cricova” S.A. a generat suportarea în anii 2015-2016 a unor cheltuieli financiare suplimentare în sumă de 40,9 milioane lei, devenind totodată consumatoare de capital propriu;
- neînregistrarea în perioada corespunzătoare a dobânzii, în sumă totală de 1,4 milioane lei, aferente creditului destinat procurării unor mijloace fixe de către CV „Cricova”;
- acordarea de către CBT „Cricova-Vin” S.A. a împrumutului de 2,1 milioane lei fără dobândă unui agent economic, ceea ce s-a soldat cu un impact negativ asupra aspectului economico-financiar al societății.

Concluzia generală

Administrarea patrimoniului public de către CV „Cricova” S.A. și CBT „Cricova-Vin” S.A. a fost efectuată într-un mod adecvat. Societățile au demonstrat o performanță bună în anul 2016 față de perioada precedentă, prin înregistrarea profiturilor în mărimi considerabile. În pofida îmbunătățirilor constatate, în cadrul societăților nu a fost instituit în totalitate sistemul de management financiar și control, orientat spre administrarea eficientă și gestiunea economico-financiară axată pe cost-beneficiu. Printre factorii care au generat situațiile menționate, se enumeră: neimplementarea unui management eficient în procesul decizional; neasigurarea unei activități durabile și de utilizare eficientă a mijloacelor materiale și financiare, destinate activităților desfășurate; neasigurarea utilizării eficiente a capitalului propriu, rezultată din nerespectarea coerenței cost-eficientă a obligațiilor.

Astfel, pentru optimizarea dezvoltării durabile a societăților, este necesară fortificarea și intensificarea sistemului de management financiar și control al acestora. De asemenea, se necesită o implicare mult mai profundă a MAIA pentru asigurarea, susținerea, protejarea și promovarea patrimoniului național-cultural,

precum și exercitarea atribuțiilor în condiții de eficiență de către persoanele cu funcții de reprezentare a statului.

7. Hotărârea nr.43 din 22.09.2017 „Auditul privind gestiunea economico-financiară și administrarea patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populației”

Obiectivul	Evaluarea calității și cost-eficienței serviciului public de alimentare cu apă.
Constatările și concluziile principale:	Autoritățile Publice Locale (în continuare - APL) și Autoritățile Publice Centrale (în continuare - APC) nu dispun de informații exhaustive privind aria de cuprindere cu servicii de aprovizionare cu apă și de canalizare și cauzele acestei situații. Lipsa resurselor financiare pentru dezvoltarea serviciilor de aprovizionare cu apă și de canalizare impune persoanele fizice și juridice ce solicită prestarea acestor servicii să investească în construcția sistemelor alternative de aprovizionare cu apă (fântâni de mină/arteziene) și de canalizare (gropi pentru deșeuri), ceea ce, în final, cauzează pierderea acestora ca potențiali consumatori și scăderea rentabilității investițiilor efectuate în sectorul de aprovizionare cu apă și de canalizare. De menționat că, cadrul legal-normativ existent nu prevede mecanisme de a interzice populației folosirea apei necalitative și obligarea ei de a se conecta la apeductele existente cu apă calitativă. Situația financiară critică a întreprinderilor de apă și canalizare este generată de mai mulți factori, cum ar fi: 1. neasigurarea de către APL și APC a conformării cadrului de reglementare a activității entităților economice principiilor unui management corporativ eficient, inclusiv: lipsa unor prevederi exhaustive în cadrul legal-normativ și în statutele întreprinderilor a prevederilor privind drepturile și obligațiile fondatorului, a consiliului de administrație și administratorului; delegarea în organele de conducere ale întreprinderilor a consilierilor locali care sunt angajați politic; neaprobarea strategiilor de dezvoltare și investiționale, bussines-planurilor/devizelor de venituri și cheltuieli, precum și neracordarea acestora la resursele financiare real disponibile; neasigurarea monitorizării și controlului asupra patrimoniului gestionat de către aceste entități economice. Ca urmare, pierderile de apă și consumul tehnologic al apei au constituit în anul 2016 până la 58% din volumul apei captate, fiind în creștere comparativ cu anii precedenți; 2. efectuarea unor investiții ineficiente, inclusiv din surse creditare. De exemplu, • investiția de 69,78 milioane lei, efectuată în construcția Stației de epurare ZUC din or.Orhei, finanțată din sursele Fondului Ecologic Național, Uniunii Europene și Băncii Mondiale, s-a dovedit a fi economic și tehnic nefundamentată. Astfel, dacă în 2016 costul de epurare la stația veche constituia 3,04 lei/m³, atunci la stația nouă acesta constituie 16,75 lei/m³, prin ce în anii 2015-2016 din utilizarea acestei stații au fost acumulate pierderi de 3,2 milioane lei;• ineficiente s-au dovedit a fi și investițiile SA SC Florești, de circa 33,0 milioane lei, pentru procurarea echipamentului și sistemului de citire la distanță a datelor

de pe apometre, care vor putea fi recuperate în 21 de ani, în timp ce termenul de exploatare a echipamentelor variază de la 3 la 10 ani;

- urmare a dării în exploatare în anul 2016 a apeductului „Prut – Nisporeni”, au devenit inutile investițiile începute în anii anteriori în domeniul aprovizionării cu apă a or. Nisporeni în sumă de circa 36,8 milioane lei;

- nu sunt fundamentate economic „Proiectul Apă Nord Moldova”, care prevede fuzionarea ÎS „Acva Nord”, ÎM Regia Apă Canal Bălți, SA Regia Apă Canal Soroca (care au datorii cumulate de circa 255 milioane lei, în timp ce creanțele constituie circa 30,0 milioane lei) și „Programul de alimentare cu apă și de tratare a apelor uzate în mun. Chișinău” (pentru care SA „Apă-Canal Chișinău” până la 31.12.2016 nu a beneficiat de nicio debursare a creditelor contractate, dar a suportat cheltuieli în sumă de 18,2 milioane lei);

- în gestiunea și în evidența Întreprinderilor „Apă-Canal” (în continuare ÎAC) se află bunuri neproductive sau bunuri care nu mai sunt necesare activității de bază, pentru care au fost suportate cheltuieli de peste 15,0 milioane lei;

- ÎAC au imobilizat active circulante, formând stocuri de materiale, piese de schimb și utilaje care nu sunt utilizate ani de zile. Astfel, valoarea stocului de materiale fără rulaj mai mult de 1 an constituie circa 40,0 milioane lei, iar valoarea activelor în curs de execuție – 179,7 milioane lei (din care 24,2 milioane lei sunt cele a căror necesitate a decăzut). Până la 31.12.2016 ÎAC au suportat costuri de depozitare, pază, dobânda la creditele aferente, deprecierea valutei naționale, aferente stocurilor indicate, estimate de audit la peste 15 milioane lei, în timp ce valoarea de piață a acestor bunuri se diminuează urmare a uzurii fizice și morale;

3. efectuarea unor cheltuieli neargumentate, ineficiente și neregulate. Neaprobarea de către ÎAC a unor prevederi care ar reglementa modul de inițiere, contractare și executare a procedurilor de achiziții ce ar asigura transparența și eficiența acestora, a generat suportarea în 2016 a unor cheltuieli ineficiente de circa 8 milioane lei.

Cheltuielile de salarizare supradimensionate și neîntemeiate suportate de ÎAC în anul 2016 au constituit peste 16 milioane lei, fiind condiționate de: exagerarea statelor de personal ale ÎAC (urmare a nefundamentării volumului real de muncă și neaprobării normativelor de muncă); neasigurarea evidenței timpului și volumului efectiv de muncă aferent funcțiilor cumulate; lipsa resurselor financiare pentru finanțarea unor angajamente exagerate incluse în contractele colective de muncă etc.;

4. neîntreprinderea măsurilor pentru încasarea creanțelor, care la 31.12.2016 constituiau circa 450 milioane lei, din care circa 270 milioane lei reprezintă creanțele cu termenul de achitare expirat și circa 152 milioane lei – creanțele cu termenul de prescripție expirat și cele compromise.

Necompensarea de către Consiliul Orășenesc Orhei și Consiliul Orășenesc Soroca a veniturilor ratate de către ÎAC de la stabilirea unor categorii de consumatori a tarifelor diminuate, în sumă de 3,1 milioane lei (în perioada 2015 - 2016) și, respectiv, de 2,7 milioane lei (în perioada 2013-2016);

5. neprestarea în volum deplin a serviciilor de aprovizionare cu apă și de canalizare. De exemplu,

- ÎAC ratează venituri estimate de audit pentru anul 2016 de peste 20 milioane lei urmare a neconcordanței prevederilor art.19 alin.(5) din Legea nr.303 din 13.12.2013 , care interzice exploatarea fântânilor arteziene existente în localitățile care dispun de sisteme publice de alimentare cu apă, cu prevederile art.25 din Legea apelor nr.272 din 23.12.2011 , conform cărora se cere

informarea prin presă despre solicitarea autorizației exploatarei fântânilor respective. Această situație este facilitată și de politica fiscală permisivă în domeniu, care taxează 1m³ de apă captată la nivel de 0,3 lei, precum și de inactivitatea Inspectoratului Ecologic de Stat în acest domeniu;

- ÎAC ratează venituri importante și din cauza neprestării serviciilor de transport a apelor uzate de la consumatorii ce nu sunt conectați la rețelele centralizate de canalizare. De fapt, aceste servicii (de asanare) sunt prestate de alte persoane fizice și juridice care, în lipsa unui contract cu ÎAC, evacuează apele uzate în sistemul central de canalizare sau în locuri publice, poluând mediul înconjurător. Deși unele ÎAC și Curtea de Conturi au sesizat organele de investigații privind aceste activități ilicite, până la finalizarea auditului un răspuns din partea acestora nu a fost primit;

- o altă cauză a ratării veniturilor/creșterii cheltuielilor ÎAC este neasigurarea întocmirii contractelor de prestare a serviciilor de canalizare și epurare a apelor uzate, ținând cont de prevederile art.22 alin.(5) din Legea nr.303 din 13.12.2013 și de pct.19 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.950 din 25.11.2013 . Astfel, în contractele încheiate cu persoanele juridice nu sunt indicate debitele și concentrațiile maxim admisibile ale poluanților din apele uzate evacuate în punctul de control; eventualele restricții de evacuare la anumite ore; măsurile de uniformizare a debitelor și concentrațiilor substanțelor poluante conținute etc.;

- de asemenea, contrar prevederilor pct.42 și pct.43 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.802 din 09.10.2013, Inspectoratul Ecologic de Stat nu a asigurat o monitorizare adecvată a parametrilor apelor uzate deversate de către posesorii autorizațiilor de folosință specială a apei;

- neajustarea de către consiliile locale a tarifelor la serviciile de aprovizionare cu apă și de canalizare la nivelul costurilor suportate de către ÎAC a generat pierderi importante pentru acestea;

6. impunerea cu TVA a serviciilor comunale livrate consumatorilor casnici este neunivocă. Astfel, serviciile de alimentare cu apă și de canalizare acordate populației sunt scutite de TVA, iar la livrarea energiei electrice, energiei termice și apei calde se aplică cota zero a TVA, ceea ce în primul caz nu permite trecerea în cont a TVA și determină majorarea cheltuielilor ÎAC, respectiv, majorarea tarifelor, pe când în al doilea caz se permite trecerea în cont a TVA, deci nu influențează cheltuielile furnizorilor și mărimea tarifelor;

7. modul de calculare a consumului de apă și de canalizare către consumatorii casnici din blocurile de locuit este discriminatorie, comparativ cu alți consumatori. Astfel, agenții economici care au sedii în blocurile de locuit nu participă la distribuția diferenței de volum. Încheierea contractelor de prestare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare între furnizor și gestionarul fondului de locuințe este neregulamentară deoarece aceștia nu corespund noțiunii de „Consumator”, prevăzută în art.4 al Legii nr.303 din 13.12.2013, adică nu consumă serviciile pentru satisfacerea intereselor personale.

Existența diferenței între volumul de apă consumat conform indicațiilor contorului de la bloc și suma indicațiilor de la contoarele din apartamente este determinată de:

- necontorizarea tuturor consumatorilor (10,2 mii și, respectiv, 26,0 mii de apartamente ce beneficiază de apă potabilă și de apă caldă din 148,4 mii și, respectiv, 116,1 mii de apartamente deservite de ÎM „Infocom” în mun.

Chișinău), ceea ce permite unor consumatori eschivarea de la achitarea consumului real efectuat;

- neprezentarea datelor de pe contor sau indicarea unui consum zero (circa 17,0 mii de apartamente – la consumul apei potabile, și 20,0 mii de apartamente – la consumul apei calde);

8. ÎAC nu au asigurat o evidență separată a veniturilor și cheltuielilor aferente fiecărui tip de serviciu prestat, ceea ce nu permite stabilirea obiectivă a tarifelor la serviciile prestate.

De asemenea, ÎAC nu dețin o evidență uniformă a bunurilor primite în gestiune de la fondator. Această situație este generată de neimplementarea de către Ministerul Finanțelor a prevederilor art.11 alin.(2) din Legea nr.121-XVI din 04.05.2007 , prin care urma să aprobe modul de evidență contabilă distinctă a bunurilor din domeniul public aflate în gestiunea persoanelor juridice;

9. cadrul legal existent nu stabilește exhaustiv domeniul de proprietate din care fac parte bunurile din infrastructura tehnico-edilitară aferentă prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, ceea ce nu oferă protecția juridică necesară acestor bunuri și determină riscul pierderii drepturilor de proprietate publică asupra acestor bunuri de importanță socială.

De asemenea, nici consiliile locale, în calitate de fondatori ai ÎAC, nu au asigurat determinarea și delimitarea domeniului (public sau privat) din care face parte patrimoniul transmis în gestiunea întreprinderilor.

Cauze și impact

Complică situația expusă și prevederile Metodologiei de determinare a tarifelor, aprobată prin Hotărârea ANRE nr.741 din 18.12.2014 (pct.22, pct.45 etc.), care, neținând cont de prevederile Legii cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale (art.3 lit. b) din Legea nr.523-XIV din 16.07.1999), prevede nejustificat excluderea din cheltuielile ce se iau în considerare la determinarea valorii tarifelor a amortizării și reparațiilor aferente bunurilor ce nu aparțin operatorului, inclusiv cele date în gestiune de către fondator. Ca urmare, apare situația în care, la ieșirea din uz a bunurilor, ÎAC nu vor avea resurse pentru reconstrucția bunurilor primite în gestiune (în principal, a rețelelor de aprovizionare cu apă și de canalizare), povara respectivă urmând a fi iarăși asumată de buget (local sau de stat).

Ca urmare, situația financiară a ÎAC este critică. Astfel, 12 din 15 ÎAC auditate au înregistrat în anul 2016 pierderi. Mai mult decât atât, 4 ÎAC au active nete (capital propriu) negative, iar 5 ÎAC au activele nete mai mici decât capitalul social. De asemenea, la moment sunt intentate proceduri de insolvență la ÎS „Acva Nord”, ÎM AC Basarabasca și SA RAC Soroca. Drept consecință, riscul depozitării autorităților publice de bunurile ce reprezintă infrastructura de aprovizionare cu apă și de canalizare este destul de înalt. De menționat că valoarea totală a soldului creditelor contractate cu Ministerul Finanțelor și dobânzile aferente la 31.12.2016 au constituit 423,2 milioane lei, din care valoarea creditelor și dobânzilor neachitate în termen – 26,3 milioane lei, ceea ce reprezintă un risc pentru bugetul de stat privind suportarea unor cheltuieli neprevăzute pentru onorarea acestor obligațiuni.

Concluzia generală

Misiunea de audit a concluzionat că fondatorii ÎAC nu au dirijat eficient serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și nu au întreprins acțiuni concrete îndreptate la supravegherea activității economico-financiare a întreprinderilor, iar organele de conducere ale ÎAC nu și-au realizat integral competențele statutare și nu au contribuit la eficientizarea activității economico-financiare a

întreprinderilor, prin ce au determinat falimentarea unor întreprinderi din domeniu.

Totodată, cadrul juridic (legal și normativ) ce reglementează prestarea serviciilor de aprovizionare cu apă și de canalizare este unul ambiguu, se implementează neuniform și neconsecvent.

Tarifele pentru serviciile livrate nu corespund cheltuielilor suportate, însă ajustarea acestora este compromisă de lipsa unei evidențe conforme a cheltuielilor și veniturilor pe fiecare serviciu prestat.

Sintetizând cumulul de curențe și lacune, auditul public extern stăruie și asupra unor posibile soluții de remediere, principala constituind revizuirea cadrului legal-normativ în sensul racordării prevederilor acestuia la principiile de protecție a consumatorilor și de eficientizare a activității întreprinderilor prestatoare de servicii

8. Hotărârea nr.47 din 28.09.2017 „Auditul performanței Proiectului „Filiera Vinului” la Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Instituția Publică Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol”

Obiectivul

Auditul și-a propus ca obiectiv de a răspunde la următoarea întrebare generală: *„A fost Programul de restructurare a sectorului vitivinicol „Filiera Vinului” gestionat eficient, cu asigurarea utilizării mijloacelor financiare împrumutate într-un mod econom și eficace?”.* În acest sens, au fost formulate 3 întrebări specifice: *(i) A întreprins MAIA, în calitate sa de Promotor, suficiente măsuri pentru a asigura implementarea eficientă a Programului?, (ii) Au întreprins responsabilii de implementarea Programului acțiuni corespunzătoare în vederea atingerii rezultatelor propuse?, (iii) Au fost măsurate și raportate corect progresele Programului, prin mecanisme de monitorizare și evaluare eficiente?.*

Auditul a avut ca obiectiv evaluarea eficienței activităților și măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de implementarea cu succes a Programului de restructurare a sectorului vitivinicol „Filiera Vinului”, precum și economicitatea și eficacitatea utilizării mijloacelor financiare și a bunurilor achiziționate în cadrul acestuia. De asemenea, a fost evaluat gradul de implementare a Programului pentru perioada 2010-2017 (6 luni) prin prisma: rezultatelor obținute; mecanismului de monitorizare și coordonare; nivelului de finanțare și realizare a acțiunilor; utilizării eficiente și eficace a mijloacelor alocate, precum și prin acțiunile întreprinse de către instituțiile responsabile.

Scopul Programului a constat în facilitarea accesului beneficiarilor potențiali din sectorul vitivinicol al RM la resursele financiare oferite de BEI prin intermediul operațiunilor de creditare și operațiunilor de leasing, potrivit prevederilor Contractului de Finanțare, precum și modernizarea și tehnologizarea întregului lanț valoric al ramurii vitivinicole a RM.

Alocațiile pentru beneficiarii Programului au fost canalizate prin intermediul a 4 componente distincte. Pentru Componenta I „Linia de credit” BEI a debursat 32,0

**Constatările și
concluziile
principale**

mil.euro, Componenta II „Linia de credit – achiziția strugurilor” - 6,98 mil.euro, Componenta III „Operațiuni de leasing financiar” - 0,42 mil.euro și pentru Componenta IV „Laboratoare, educație, formare și dezvoltarea securității alimentelor” -4,94 mil.euro.

Din data inițierii Programului până la data de 30.06.2017, mijloacele financiare efectiv debursate de către BEI a constituit 44,34 mil. euro sau 59% din valoarea împrumutului (75,0 mil.euro).

Deși, evaluările efectuate de audit denotă că activitățile prevăzute în Program au susținut producătorii și au încurajat producerea vinurilor cu „denumirea de originea protejată” și cu „indicație geografică protejată, oferind posibilitatea exportării producției vinicole spre alte piețe de desfacere, extinderea plantațiilor de viță de vie, producerea vinurilor de calitate mai înaltă și competitive pe piața internațională, totodată auditul a constatat unele carențe și disfuncționalități, printre care:

- echipamentele procurate de Unitate pentru beneficiarii proiectelor investiționale în valoare totală de 3,6 mil.lei (echivalent 0,2 mil.euro) nu sunt utilizate, fiind stocate de până la 18 luni;alocarea mijloacelor financiare în lipsa unor calcule justificate/argumentate privind necesarul de echipament a cauzat utilizarea neeficientă a mijloacelor financiare în sumă de 3,4 mil.lei (echivalent a 0,2 mil.euro);

bunurile procurate în valoare de 1,63 mil.euro, nu vor contribui la realizarea eficientă a Programului urmare a faptului că valoarea bunurilor nelivrate constituie 0,3 mil.euro, a echipamentelor neutilizate - 1,13 mil.euro, iar a echipamentelor utilizate contrar destinației – 0,2 mil.euro;

lansarea cu întârziere a Componentei III „Operațiuni de leasing” a limitat accesul potențialilor beneficiari la resursele creditului oferit în cadrul Programului cu circa 4 ani;

- monitorizarea insuficientă din partea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Unității Consolidate pentru Implementarea și Monitorizarea Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol a generat ineficiența utilizării mijloacelor financiare destinate implementării Programului;
- garanția de rambursare a împrumutului recreditat nu a fost asigurată de către MF, fiind acceptate în gaj utilaje și bunuri vechi și uzate moral în valoare de 1,5 mil.euro.

**Cauzele și
impactul**

Neconformitățile constatate sunt consecințe a faptului că instituțiile responsabile de implementarea Programului nu au întreprins măsuri suficiente și nu au monitorizat integral rezultatele Programului, ceea ce a determinat în unele cazuri utilizarea ineficace și neconformă a mijloacelor financiare împrumutate.

Pentru atingerea obiectivelor prestabilite și realizarea angajamentelor asumate, au fost formulate recomandări, menite să remedieze problemele identificate de către audit.

**Concluzie
generală**

În contextul celor relatate, auditul conchide că MAIA, în calitate de Promotor, nu a întreprins măsuri suficiente pentru a impulsiona Programul prin prisma beneficiilor care pot fi obținute în urma implementării acestuia. În același timp, responsabilii de implementarea Programului nu au monitorizat integral rezultatele reale, ceea ce a determinat utilizarea ineficace și neeconomă a mijloacelor financiare împrumutate.

9. Hotărârea nr.55 din 08.11.2017 „Auditul privind evaluarea performanței Proiectului „Agricultura competitivă” la Unitatea consolidată de implementare și modernizare a proiectelor în domeniul agriculturii, finanțate de Banca Mondială, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare”

Obiectivul

Auditul și-a propus ca obiectiv de a răspunde la următoarea întrebare generală: *Proiectul a contribuit la atingerea obiectivelor stabilite și a fost asigurată gestionarea mijloacelor financiare acordate în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate?* În acest sens, au fost formulate 2 întrebări specifice: (i) *Au fost atinși indicatorii de rezultat ai Proiectului?* (ii) *Au întreprins MAIA, MM, AIPA și UCIMPA măsuri pentru a asigura gestionarea în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate a mijloacelor Proiectului?*

Auditul a avut ca scop evaluarea eficienței activităților și măsurilor întreprinse de către entitățile responsabile de implementarea cu succes a Proiectului, precum și a economicității și eficacității utilizării mijloacelor financiare și a bunurilor achiziționate în cadrul acestuia.

Curtea de Conturi a evaluat gradul de implementare a Proiectului pentru perioada 2013-2017 (9 luni) prin prisma: (i) rezultatelor obținute; (ii) mecanismului de implementare și monitorizare; (iii) nivelului de realizare a acțiunilor; (iv) utilizării eficiente și eficace a mijloacelor alocate.

Obiectivul principal al Proiectului a constat în sprijinirea agendei de reformă a Guvernului în următoarele aspecte: (i) siguranța și calitatea alimentelor, (ii) eforturile de îmbunătățire a oportunităților pe piață pentru agricultorii prin suport investițional pentru modernizarea infrastructurii post-recoltă, (iii) sprijinul pentru dezvoltarea instituțională, prin crearea și consolidarea grupurilor de producători, (iv) eforturile de integrare a utilizării bunelor practici agricole și a managementului durabil al terenurilor.

Pentru realizarea acestor obiective, pe data de 28.05.2012 a fost încheiat Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Agricultura competitivă”, ulterior fiind încheiate două acorduri de finanțare adiționale și atrase surse externe de la alți donatori. Valoarea totală a finanțării Proiectului, exprimată în dolari SUA, constituie, la situația din 02.10.2017, circa 45,32 mil.dol.SUA. Implementarea Proiectului a fost prevăzută inițial până la data de 30.06.2017, fiind ulterior extinsă până la data de 30.06.2019. Resursele destinate Proiectului au fost canalizate prin intermediul a 5 componente distincte, conform Acordurilor, fiecare componentă având scopurile proprii. Debursările în dol.SUA, în perioada implementării Proiectului, au constituit circa 32,5 mil.dol.SUA, fiind utilizați 32,1 mil.dol.SUA, sau 98,8% : (i) pentru Componenta I „Consolidarea managementului siguranței alimentelor” – 8,2 mil.dol.SUA; (ii) pentru Componenta II „Sporirea potențialului de acces la piețe” – 9,8 mil.dol.SUA, (iii) pentru Componenta III „Sporirea productivității terenurilor prin MDT” - 5,2 mil.dol.SUA; (iv) pentru

Componenta IV „Managementul Proiectului” - 1,4 mil.dol.SUA și (v) pentru Componenta V „Compensații pentru susținerea vânzărilor” - 7,4 mil.dol.SUA.

Constatările și concluziile principale	Evaluările efectuate de audit denotă că activitățile prevăzute în Proiect contribuie la modernizarea sistemului de management al siguranței alimentelor, la crearea și susținerea grupurilor de producători agricoli în vederea comercializării producției horticole de valoare înaltă și consolidării capacităților instituționale și ale producătorilor agricoli aferente managementului durabil al terenurilor. Deși indicatorii de rezultat ai Proiectului în mare măsură au fost îndepliniți, impacturile rezultatelor asupra sistemului de management al siguranței alimentelor și al creșterii competitivității produselor agroindustriale, ca urmare a investițiilor în grupurile de producători, se produc cu întârziere și nu este asigurată valorificarea deplină a acestora. Auditul a relevat curențe în procesele de implementare și de monitorizare, precum și la utilizarea în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate a resurselor alocate, și anume:

	• neutilizarea echipamentelor procurate în cadrul Proiectului pentru realizarea lucrărilor de reabilitare a perdelelor forestiere de protecție și dotarea a două puncte de inspecție la frontieră în valoare totală de 3,7 mil.lei, precum și efectuarea cheltuielilor suplimentare în sumă de 2,0 mil.lei pentru ajustarea la necesitățile reale a echipamentelor; • supraestimarea cu cca 4,6 mil.dol.SUA a necesarului de mijloace financiare aferent acordării sprijinului financiar producătorilor agricoli, resurse contractate prin acordul de finanțare, suma fiind ulterior realocată la alte componente ale Proiectului; • majorarea cu cca 12,3 mil.lei a costurilor lucrărilor de renovare și reconstrucție a edificiilor Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor față de prețurile contractate inițial, ca urmare a extinderii termenelor de executare a lucrărilor; • finanțarea beneficiarilor neeligibili cu suma de 7,13 mil.lei, ca urmare a nerespectării criteriilor de eligibilitate la etapa de examinare a dosarelor de solicitare a compensațiilor; • neasigurarea de către Comisiile speciale locale și centrale a procesului conform de examinare a dosarelor de solicitare a compensațiilor, precum și emiterea de către autoritățile administrației publice locale de nivelul I a actelor neveridice privind suprafețele plantațiilor multianuale, determinând acordarea de sprijin financiar beneficiarilor neeligibili. • neasigurarea deplină de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a respectării procedurilor de verificare a dosarelor de solicitare a granturilor, ceea ce generează riscul alocării de mijloace beneficiarilor care nu întrunesc cerințele Proiectului; • necuantificarea a 2 indicatori-cheie, ceea ce nu a permis evaluarea progresului realizat de grupurile de producători sprijiniți din sursele Proiectului, precum și a impactului compensațiilor acordate producătorilor agricoli ca răspuns la restricțiile comerciale impuse de Federația Rusă în anii 2013-2014; • întâzieri la implementarea proiectelor investiționale ale grupurilor de producători, progresul acestora nefiind unul fără echivoc, iar impactul investițiilor fiind încă modest; • întâziera cu peste 10 luni la obținerea acreditării internaționale de către 2 laboratoare, ceea ce a limitat sporirea capacității de prevenire a riscurilor potențiale care pot afecta sănătatea populației; • neimplementarea integrală a sistemelor informaționale „Sistemul Informațional de Management al Laboratoarelor” și „Managementul Măsurilor Sanitar-Veterinare Strategice”, care necesită dezvoltare și adaptare la necesitățile Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, ceea ce generează costuri suplimentare.
Cauzele și impactul	Neconformitățile și deficiențele constatate sunt consecințe a faptului că instituțiile responsabile de implementarea Proiectului nu au întreprins măsuri suficiente și nu au monitorizat integral rezultatele Proiectului, ceea ce a determinat în unele cazuri utilizarea ineficace și ineficientă a mijloacelor financiare împrumutate.

Concluzie generală	Deși la implementarea Proiectului au fost raportate progrese, totuși, neidentificarea corespunzătoare a necesităților, întârzierile, necoordonarea sau implementarea neadecvată a unor acțiuni, valorificarea necorespunzătoare a realizărilor afectează fiabilitatea rezultatelor obținute și pot periclita efectul acestora asupra modernizării sistemului de management al siguranței alimentelor, precum și asupra sporirii calității și competitivității produselor agroindustriale. În scopul atingerii integrale a obiectivelor Proiectului și menținerii efectelor acestora, sunt necesare acțiuni de consolidare a sistemului de control și supraveghere în vederea realizării și măsurării progreselor și a impactului prin intermediul unor indicatori relevanți și date fiabile, precum și asigurarea respectării principiilor buneii gestiuni financiare în implementarea acțiunilor Proiectului. Urmare celor expuse, se rezumă că instituțiile responsabile nu au întreprins măsuri suficiente pentru a obține integral rezultatele și efectele scontate în termenele prevăzute, precum și nu au monitorizat corespunzător implementarea acțiunilor, ceea ce a determinat tergiversări în implementarea măsurilor, cazuri de utilizare neeconomă și ineficientă a mijloacelor financiare din cadrul Proiectului aferente lucrărilor de construcție, de neutilizare a bunurilor, de alocare a granturilor și a sprijinului financiar beneficiarilor neeligibili, acestea determinând, în unele cazuri, întârzierea producerii impactului de la acțiunile întreprinse în cadrul Proiectului.

10. Hotărârea nr.60 din 21.11.2017 Raportul auditului performanței/TI „Care sunt progresele și impedimentele/riscurilor înregistrate în cadrul implementării Proiectului „E-Transformare a Guvernării”

Obiectivul	Reieșind din importanța domeniului auditat, a impactului acestuia, auditul a avut ca scop principal evaluarea performanțelor Proiectului e-Transformare a Guvernării prin determinarea rezultatelor și progreselor înregistrate, precum și a problemelor/riscurilor ce pot afecta impactul ulterior al acestuia. Astfel, pentru a oferi răspuns obiectivului stabilit, auditul a identificat următoarele obiective specifice: ➤ <i>cadrul instituțional aferent Proiectului e-Transformare a Guvernării asigură eficacitatea acestuia?</i> ➤ <i>realizarea indicatorilor de performanță ai Proiectului reflectă atingerea obiectivelor și eficiența activităților în cadrul acestuia?</i> ➤ <i>platformele guvernamentale și serviciile electronice dezvoltate în cadrul Proiectului sunt funcționale și eficiente?</i>
Constatările și concluziile principale	Proiectul a fost conceput și implementat, pe parcursul perioadei 2011-2016, de către Guvernul Republicii Moldova cu asistența Băncii Mondiale, Executivul angajând în acest sens un credit în sumă de 12,7 milioane Drepturi Speciale de Tragere (echivalentul a 20,0 milioane dolari SUA la momentul semnării Acordului de finanțare), precum și propria contribuție în sumă de 3,0 milioane dolari SUA. Per total, bugetul Proiectului a însumat 23,1 milioane dolari SUA, din care contribuția Guvernului Republicii Moldova a constituit 3,2 milioane dolari SUA. E-Transformarea Guvernării care urma să impulsioneze modernizarea sectorului public și a serviciilor prestate de autorități. Urmarea verificărilor efectuate, auditul atestă realizarea obiectivelor stabilite aferente Proiectului, respectiv a diversității activităților și produselor implementate în cadrul acestuia, care includ Platforma tehnologică guvernamentală comună - MCloud, 5 serviciile electronice guvernamentale (<i>Serviciul Guvernamental de Plăți Electronice - MPay, Serviciul Guvernamental de autentificare - MPass, Serviciul Guvernamental de semnătură electronică</i>

- MSign, MLog, Platforma Guvernamentală de Registre și Acte Permisive – PGRAP și platforma de interoperabilitate – Mconnect), precum și 17 servicii publice electronice (SIGEDIA – Sistemul Informațional de Gestiune a Documentelor și Înregistrărilor autoritățile publice, 16 servicii electronice publice, dintre care - 14 servicii furnizate de autoritățile publice centrale către cetățeni (G2C), mediul de afaceri (G2B) sau către structurile guvernamentale (G2G), precum și digitizarea parțială a 2 arhive de stat: a Serviciului Stării Civile și a Î.S. „Cadastru”.

Totodată, auditul a constatat unele probleme, curențe în procesul de e-Transformare și factori care au afectat esențial eficiența și eficacitatea Proiectului, și care pot afecta durabilitatea și sustenabilitatea acestuia pe viitor. Astfel, se denotă că activitățile realizate până în prezent nu s-au scontat cu efecte vizibile/tangibile. Printre cele mai semnificative neajunsuri constatate se pot enunța:

- sistemul managerial al Proiectului care a inclus o multitudine de organe implicate în implementarea, monitorizarea și coordonarea implementării Proiectului, inclusiv în entitățile publice, a fost în mare parte nefuncțional și ineficient;

- indicatorii stabiliți și, după caz, metodologia (procedurile) de colectare a datelor, nu au fost suficient de relevante pentru măsurarea gradului de atingere a obiectivului general al Proiectului;

- multiplele curențe în materie de norme și proceduri de reglementare, managementul deficient și insuficiența personalului competent, insuficiența/lipsa leadership-ului în entitățile publice, au condiționat nevalorificarea în totalitate a oportunităților platformelor și a serviciilor implementate, iar în unele cazuri, decizerea de la serviciile electronice elaborate;

- avantajele Platformei tehnologice guvernamentale comune - MCloud, precum și a serviciilor guvernamentale (Platforma Guvernamentală de Registre și Acte Permisive – PGRAP, platforma de interoperabilitate - MConnect, etc.), până în prezent nu se valorifică în totalitate ca urmare a utilizării fragmentare a serviciilor furnizate de Centrul de Guvernană Electronică, ceea ce diminuează eficiența investițiilor realizate;

- autoritățile publice și-au creat/dezvoltat noi infrastructuri, achiziționat echipamente și soluții soft proprii, fără a coordona, în modul stabilit, procesul cu Ministerul Tehnologiei Informației și Cancelaria de Stat;

- existența și funcționarea în paralel a centrelor de date proprii ale autorităților publice și a Platformei guvernamentale MCloud, nefiind abordată și explorată oportunitatea funcționării centrelor de date consolidate;

- procesul de identificare și selectare a unor servicii publice pentru digitizare nu a întrunit în totalitate normele stabilite, având un caracter sporadic și netransparent. Astfel, au fost digitizate unele servicii utilizate de un număr relativ restrâns de beneficiari/cetățeni;

- elaborarea serviciilor electronice publice nu a rezultat cu modernizarea tehnologică a tuturor proceselor interne, nefiind digitizate unele procese interne de importanță majoră;

- deși au fost realizate investiții semnificative, 4 din cele 17 Sisteme Informaționale în valoare totală de circa 13,490.00 mil lei dezvoltate din contul Proiectului (SIGEDIA, Registrul digital agricol, e-Autorizația transport, e-Integritate) nu funcționau la momentul auditului, iar perspectiva utilizării lor pe viitor este una incertă;

- disfuncționalitățile constatate la unele e-servicii elaborate, condiționate inclusiv de testarea insuficientă și mentenanța necorespunzătoare, limitează eficacitatea și utilitatea acestora;

- incapacitatea entităților de a asigura durabilitatea serviciilor publice elaborate, cauzată de insuficiența personalului calificat în domeniul TI;

Cauze și impact	• nerespectarea în deplină măsură a normelor privind protecția datelor cu caracter personal, precum și insuficiența cadrului normativ și de reglementare a e-serviciilor dezvoltate etc. Impedimentele, problematicile și disfuncționalitățile elucidate în Raportul de audit sunt condiționate, în principiu, de pregătirea insuficientă a Proiectului, care s-a amplificat, pe parcursul implementării acestuia, prin nerealizarea unor măsuri prevăzute în cadrul de reglementare și absolut necesare pentru durabilitatea produselor create în cadrul Proiectului. Neajunsurile constatate sunt cauzate în principal de un cumul de factori sistemici, inclusiv: pregătirea insuficientă a Proiectului; disfuncționalitatea sistemului managerial pe dimensiunea de supraveghere a Proiectului per ansamblu, precum și de coordonare a activităților în entitățile publice; carențele cadrului normativ-legislativ din domeniu; aplicarea unor indicatori de performanță irelevanți în raport cu obiectivul Proiectului și activitățile realizate; managementul insuficient al riscurilor aferente Proiectului, cât și a subproiectelor din cadrul acestuia; lipsa/insuficiența în cadrul entităților publice a leadership-ului și a personalului cu competențe în domeniul TI etc.
Concluzie generală	Auditul relevă că, per ansamblu, cu unele rezerve de îmbunătățire, au fost asigurate condițiile necesare în vederea obținerii rezultatelor scontate ale Proiectului e-Transformare a Guvernării, fapt reflectat și de îndeplinirea obiectivelor aferente Proiectului, instituirea unui cadru normativ-legislativ relevant, a autorităților naționale responsabile de monitorizarea și controlul gestionării realizării acestuia; instituirea soluțiilor informatice etc. Totodată, deși obiectivul Proiectului a fost realizat, fiind înregistrate anumite progrese tangibile, din cauza unui cumul de factori sistemici, la momentul auditului, acestea nu s-au soldat în deplină măsură cu impactul scontat privind impulsivitatea procesului de modernizare tehnologică a guvernării. Or, implicarea eficientă a organelor responsabile și asigurarea unei conlucrări eficiente între factorii implicați inclusiv prin întreprinderea acțiunilor de rigoare în vederea eliminării carențelor constatate de auditul Curții de Conturi vor contribui la consolidarea ulterioară a impactului scontat al Proiectului, a sustenabilității acestuia, precum și asigurarea condițiilor necesare pentru implementarea cu succes a viitoarelor proiecte în domeniu. Seria de factori consemnați în Raportul de audit urmează să motiveze Guvernul pentru intervenirea în timpul oportun prin examinări adecvate a noului model de furnizare a serviciilor TI, cu efectuarea, după caz, a corecțiilor /intervențiilor necesare în acest sens.

11.Hotărârea nr.66 din 05.12.2017 Auditul performantei fondului rutier, la Ministerul Transporturilor si Infrastructurii Drumurilor și unele instituții din subordinea acestuia

Obiectivul	Auditul și-a propus ca obiectiv de a răspunde la următoarea întrebare generală: „Este FR gestionat în mod eficient și eficace în vederea dezvoltării infrastructurii rutiere de calitate, cu producerea impactului așteptat?”. În acest sens, au fost formulate 2 întrebări specifice: (1) Este asigurată constituirea mijloacelor FR prin mecanisme eficiente și transparente? și (2) Sunt mijloacele FR, utilizate, eficiente și eficace pentru reabilitarea, reparația/întreținerea drumurilor publice?. Auditul a avut drept scop, evaluarea eficienței și eficacității în aplicarea mecanismelor existente de către părțile responsabile de exercitarea procesului

**Constatările și
concluziile
principale**

de formare și utilizare a mijloacelor FR, precum și determinarea curenților, impedimentelor ce influențează atingerea performanței în acest domeniu, cu înaintarea unor recomandări pentru înlăturarea acestora. Ca rezultat al desfășurării misiunii de audit au fost realizate activități orientate spre auditarea resurselor FR pentru perioada anilor 2014-2016, în aspectul constituirii eficiente și transparente al acestuia și eficacitatea rezultatelor obținute urmare a utilizării mijloacelor FR.

În cadrul auditului au fost constatate unele deficiențe și problematice care subminează funcționarea eficientă a FR pentru obținerea progreselor de domeniu, care au fost determinate prin:

neasigurarea de către organele responsabile (Ministerul Finanțelor și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor) a eficacității în estimarea exhaustivă a posibilelor resurse destinate fondului;

ineficiența și netransparența resurselor Fondului rutier repartizate de către factorii de decizie instituționali;

neasigurarea unui schimb de date eficient în aspectul evidenței exhaustive a taxelor fiscale, influențat de ineficiența sistemelor informaționale existente;

ineficiența încasării taxei pentru comercializarea gazelor naturale destinate utilizării în calitate de carburanți pentru unitățile de transport auto;

neasigurarea obținerii rezultatelor de progres în constituirea Fondului rutier, prin monitorizarea ineficientă a unităților de transport raportate;

neatingerea indicatorilor de rezultat, atestată prin monitorizarea inadecvată și neeficace din partea subiecților responsabili;

achiziționarea lucrărilor și serviciilor de către Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” cu unele deficiențe și nereguli, ceea ce afectează gestiunea eficientă a mijloacelor Fondului rutier (105,5 mil.lei);

stabilirea garanției de către beneficiar (Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”) a atestat ineficiența utilizării banilor publici urmare lucrărilor executate (2,4 mil.lei);

neasigurarea calității lucrărilor executate, în rezultatul recepționării lucrărilor de reparație a drumurilor publice cu abateri de la prevederile legislației în domeniul calității în construcții (148,4 mil.lei);

ineficiența managementului financiar al societăților pe acțiuni, care a generat cheltuieli suplimentare (47,4 mil.lei);

gestionarea neregulamentară a resurselor Fondului rutier, ceea ce a dus la utilizarea ineficientă a mijloacelor Fondului rutier pentru lucrările de întreținere și de reparație a căilor de acces la instituțiile de menire social-culturală (2,4 mil.lei);

lipsa unui cadru normativ adecvat, care a determinat neatingerea rezultatelor scontate în termeni atât calitativi, cât și cantitativi.

**Cauzele și
impactul**

Nerealizarea sarcinilor delegate și insuficiența în comunicarea la nivelul autorităților responsabile de constituirea și utilizarea mijloacelor Fondului rutier au dus la atingerea neintegrală a obiectivelor scontate aferente asigurării calității infrastructurii drumurilor, identificând rezerve de îmbunătățire în cadrul proceselor de planificare și de repartizare a resurselor fondului, precum și în asigurarea eficienței utilizării mijloacelor conform destinației.

Concluzie generală

Mecanismele privind acumularea, utilizarea și monitorizarea utilizării mijloacelor fondului rutier de către actorii implicați în acest proces au derulat într-un mod ineficient, fără atingerea unui management performant, fiind constatate rezerve atât în procesul de administrare și utilizare cât și în procesul de monitorizare a mijloacelor fondului.

12. Hotărârea nr.65 din 30.11.2017 Auditul mediului în domeniul aerului atmosferic, parte componentă a auditului cooperativ, inițiat în același domeniu de către mai multe instituții supreme de audit membre ale EUROSAI

Obiectivul

În cadrul celei de-a XIII-a întruniri a Grupului de lucru pentru auditul de mediu al EUROSAI 4, Curtea de Conturi a Republicii Moldova a decis, în comun cu alte ISA, realizarea auditului cooperativ în domeniul aerului atmosferic⁵. Rezultatele auditului vor oferi factorilor de decizie politică la nivel european o sursă utilă de referință pentru îmbunătățirea cadrului comunitar și creșterea calității vieții în aspect ecologic.

Scopul colaborării este nu numai de a elabora un raport comun care să ofere o imagine fiabilă și exactă a situației privind calitatea aerului din diferite țări, dar și de a face o trecere în revistă a bunelor practici și a soluțiilor eficiente atestate în domeniu.

Auditul a avut ca scop evaluarea eficacității politicilor în domeniul protecției aerului, precum și eficienței potențialului instituțional în gestionarea domeniului aerului.

În cadrul acestei misiuni, auditul și-a propus ca obiectiv de a răspunde cu prioritate la următoarele întrebări generale: **„Asigură politicile naționale existente un sistem de management integrat al calității aerului? Sunt acestea efective și eficiente în raport cu cadrul juridic comunitar?”**.

În acest sens, echipa de audit a formulat următoarele întrebări specifice, după cum urmează:

- (1) Este Republica Moldova supusă riscului de poluare a aerului?
- (2) Întreprinde guvernarea acțiuni adecvate de prevenire a riscurilor și atenuare a efectelor poluării aerului, inclusiv de combatere a principalelor surse de poluare?
- (3) Există politici naționale eficiente dedicate calității aerului? Sunt acestea corelate cu angajamentele externe în domeniu?
- (4) Este asigurată atingerea obiectivelor strategice privind crearea unui sistem de management integrat al calității aerului?
- (5) Este asigurată monitorizarea și raportarea nivelului real de poluare a aerului?

Constatările și concluziile principale:

Principalele vulnerabilități ce țin de asigurarea calității aerului în Republica Moldova, identificate în cadrul acestei misiuni de audit, sunt expuse, după cum urmează:

1. lipsa unui sistem de management integrat al calității aerului, care ar asigura respectarea absolută a principiului „Poluatorul plătește”;

⁴ Reuniunea anuală a Grupului de lucru pentru auditul mediului (WGEA) al EUROSAI din octombrie 2015 de la Malta.

⁵ Pag. 13 din Raportul privind cea de-a XIII-a întrunire a Grupului de lucru pentru auditul mediului (WGEA) al EUROSAI, http://www.eurosaiwgea.org/meetings/Documents/13%20AM/13AM_REPORT_final_updated.pdf

2. neajustarea la cerințele actuale a mecanismelor legale de gestionare a domeniului;
3. ineficiența sistemului actual de monitorizare a calității aerului;
4. nerealizarea angajamentelor internaționale din cauza raportării parțiale;
5. accesibilitatea limitată la informațiile privind calitatea aerului;
6. cooperarea ne rezultativă între responsabilii cu competențe în domeniu;
7. ratarea unor pasibile plăți pentru poluare din cauza evidenței incomplete a agenților economici generatori de poluanți (1,4 mil. lei pentru anul 2016);
8. nealocarea mijloacelor financiare pentru dezvoltarea domeniului;
9. neestimarea impactului poluării aerului asupra stării sănătății;
10. neplafonarea emisiilor de poluanți;
11. informații nereale privind volumul emisiilor de poluanți în aer atât de la sursele fixe, cât și de la cele mobile;
12. neasigurarea principiului de interzicere a poluării în condițiile raportului plata pentru poluare - impact provocat mediului;
13. nereglementarea exhaustivă a cuantumului amenzii aplicate în aceleași condiții pentru depășirea emisiilor admisibile;
14. nereglementarea factorului ecologic la introducerea și plasarea în regim vamal de admitere temporară pe teritoriul Republicii Moldova a mijloacelor de transport auto;
15. ineficiența procedurilor existente de control a poluării în condiții meteorologice nefavorabile;
16. lipsa rețelei de automonitorizare și înregistrare automată a emisiilor de poluanți în aerul atmosferic.

Cauzele și impactul

Sistemul actual de management al calității aerului este nefuncțional și ineficace, fiind sensibil în ceea ce privește:

- livrarea datelor veridice și în timp real privind volumul emisiilor de poluanți în aer;
- estimarea stării de sănătate în raport cu nivelul de poluare al aerului;
- coordonarea concentrațiilor de fond pentru evaluarea emisiilor limitat admisibile;
- atragerea finanțării pentru modernizarea sistemului de monitorizare și a echipamentelor de control ecologic;
- organizarea controalelor privind echiparea stațiilor de testare tehnică cu utilaj care să determine indicatorii ecologici ai surselor mobile;
- raportarea la pozițiile „factorul ecologic”;
- stabilirea criteriilor privind cuantumul și valoarea amenzii aplicate pentru responsabilizarea poluatorilor;
- determinarea cuantumului plății pentru poluare în diferite regiuni ale țării;
- echilibrarea raportului *plată pentru poluare – prejudiciu provocat mediului*;
- plafonarea la nivel național a emisiilor de poluanți;
- controlul nivelului de poluare a aerului în condiții meteo nefavorabile;
- monitorizarea de la sursă a emisiilor de poluanți în aer.

**Concluzie
generală**

Principalele provocări cu care se confruntă Republica Moldova în ceea ce privesc politicile pentru aer țin de lipsa unui set cuprinzător de acte legislative privind calitatea aerului, fapt ce tergiversează conformarea cadrului național cu legislația UE.

Calitatea aerului din Republica Moldova este un motiv real de îngrijorare, îndeosebi în lipsa unui sistem de management integrat al aerului, care să asigure buna coordonare și funcționare atât a sistemului instituțional în general, cât și a sistemelor de monitorizare, informare și responsabilizare a poluatorilor, ținând cont de situația în domeniu.

13. Hotărârea nr.69 din 19.12.2017 Raportul auditului de performanță „Asigură Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, prin controalele efectuate, că toate produsele alimentare provenite din import, sunt sigure și nu prezintă pericol pentru sănătatea consumatorilor?”

Obiectivul

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor deține calitatea de autoritate publică centrală de supraveghere sanitar-veterinară din subordinea Guvernului și este responsabilă de implementarea politicii și strategiilor în domeniul sanitar-veterinar și al siguranței produselor alimentare, fiind abilitată să organizeze, să supravegheze și să controleze respectarea prevederilor legale și ale altor acte normative în domeniu. Deasemenea, Agenția este autoritatea competentă responsabilă de controlul importurilor de alimente, hrană pentru animale, plante și animale vii pe teritoriul Republicii Moldova.

Obiectivul general al auditului a constat în determinarea faptului dacă: *„Este eficient actualul sistem de management instituțional și de control în domeniul siguranței alimentare la importul de produse alimentare, hrană pentru animale, animale și furaje?”*. În acest sens, au fost formulate 2 întrebări specifice: (1) *Acțiunile întreprinse de către factorii responsabili din cadrul ANSA privind implementarea documentelor de politici au contribuit într-un mod eficient la fortificarea capacităților instituționale? și (2) Este asigurat controlul respectării cerințelor legale privind siguranța alimentară la importul de produse alimentare, hrană pentru animale, animale și furaje în vederea inofensivității lor?*

Auditul a avut ca obiectiv evaluarea eficienței activităților și măsurilor întreprinse de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în perioada 2014-2017 (10 luni) în vederea îndeplinirii obiectivelor prevăzute în documentele de politici în domeniul siguranței alimentare, precum și stabilirea eficacității funcționării sistemelor de management și control la importul de produse alimentare.

**Constatările și
concluziile
principale**

Deși, evaluările efectuate de audit denotă că Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a realizat unele progrese în vederea implementării măsurilor prevăzute în Acordul de Asociere RM-UE, care se exprimă prin darea în exploatare a 4 puncte de control sanitar-veterinar și fitosanitar și dotarea acestora cu echipamentul necesar, a implementat Sistemul informațional computerizat veterinar integrat TRACES și a elaborat unele proceduri operaționale aferente controalelor efectuate la importul de mărfuri, verificările auditului au relevat următoarele carențe și neajunsuri:

- nu a fost elaborat un Plan de acțiuni în vederea implementării Strategiei în domeniul siguranței alimentelor pentru anii 2011 -2015,
- nu a fost aprobată Strategia în domeniul siguranței alimentelor pentru anii 2017-2022,
- au fost realizate progrese modeste în implementarea măsurilor prevăzute în Acordul de Asociere RM-UE;
- sistemul de control intern aferent procedurilor de import al Agenției necesită îmbunătățiri;
- investițiile în valoare de 60 mil.lei în dotarea a 4 Posturi de Control Sanitar-Veterinar și Fitosanitar nu au atins efectul scontat, iar capacitatea Postului Giurgiulești nu este valorificată eficient;
- nu au fost întreprinse acțiuni suficiente privind diminuarea riscului în domeniul sanitar-veterinar și fitosanitar, neavând un sistem informațional unic pentru înregistrarea și monitorizarea produselor supuse controlului fitosanitar de import;
- colaborarea între Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Serviciul Vamal necesită îmbunătățire;
- ANSA nu are stabilite activități eficiente la importul de produse modificate genetic și nu monitorizează ulterior utilizarea acestora;
 - loturile importate, de la care au fost prelevate probe, sunt expuse comercializării până la obținerea rezultatelor de laborator, generând riscul de comercializare a produselor neconforme;
 - auditul atestă un nivel foarte scăzut de realizare a Planurilor de control, ceea ce nu asigură prevenirea riscurilor iminente legate de siguranța alimentelor pentru sănătatea publică la produsele provenite din import, iar consumatorii nu au siguranța deplină că produsele pe care le cumpără sunt sigure pentru consum.

Cauzele și impactul

Neconformitățile constatate sunt consecințe a neasigurării bunei guvernante de către factorii de decizie din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, insuficienței resurselor umane, precum și preocupării scăzute a autorităților abilitate față de promovarea unor schimbări fundamentale în domeniul siguranței alimentare, ceea ce a condiționat neatingerea rezultatelor scontate în documentele de politici în domeniul siguranței alimentelor. Totodată, lipsa unor mecanisme eficiente pentru supravegherea strictă a normelor ce se impun pentru a asigura respectarea cerințelor legale privind siguranța alimentară la importul de produse alimentare, hrană pentru animale, animale și furaje în vederea inofensivității lor, afectează per ansamblu credibilitatea instituției, în materie de garanție că produsele alimentare provenite din import sunt sigure și nu prezintă pericol de sănătate pentru consumatori.

Concluzie generală

În contextul celor expuse, se concluzionează că măsurile întreprinse, prin controalele efectuate de către responsabilii din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în vederea asigurării siguranței alimentelor provenite din import sunt inferioare și ineficiente, nefiind exercitate în deplină măsură atribuțiile de control privind supravegherea siguranței produselor alimentare

provenite din import, pentru a oferi cetățenilor acces la alimente suficiente și de calitate.

Pentru excluderea problemelor identificate, sunt necesare acțiuni prompte în materie de remediere a deficiențelor constatate, prin consolidarea capacităților instituționale, ceea ce va permite alinierea la standardele europene de calitate și resimțirea precoce a beneficiilor prestabilite în documentele de politici.

Extras din RAPORTUL privind cazurile de suspectare a fraudei și a conflictelor de interese stabilite de către Curtea de Conturi în timpul misiunilor de audit pe anul 2017

Materiale expediate – 8 + 4 în curs de expediere;

Refuz în pornirea cauzei penale – 1

Cauze penale pornite – 3

Cauze penale clasate – 0

Verificarea legalității ordonanței de refuz – 1

Materiale în proces de examinare – 5

Materiale examinate în cadrul Consiliului interdepartamental de cooperare cu organele de drept -1

1. **Hotărârea Curții de Conturi nr. 1 din 24 ianuarie 2017** *cu privire la aprobarea Raportului auditului privind evaluarea gradului de implementare a cerințelor și recomandărilor de audit dispuse potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014*, remisă Procuraturii Generale, pentru informare și examinare, conform competenței, a legalității acțiunilor SA "Aidin" la accesarea subvențiilor din Fondul de subvenționare pentru anul 2013 (pct.2.7 din hotărâre); remisă și Centrului Național Anticorupție, pentru informare și examinare, conform competenței, a inacțiunilor persoanelor responsabile din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, care au omis termenul de prescripție pentru recuperarea compensațiilor aferente pagubelor suportate de producătorii agricoli ca urmare a calamităților naturale (secetă, grindină) din anii 2012 și 2013, acordate neregulamentar (în sumă de 1107,5 mii lei) , pct. 2.6. din hotărâre. Suplimentar, către CNA au fost remise copiile probelor de audit care au stat la baza stabilirii valorii totale a compensațiilor aferente pagubelor suportate de producătorii agricoli ca urmare a calamitațiilor naturale din anii 2012 și 2013, acordate neregulamentar în sumă de 1107,5 mii lei.

Procuratura Generală, a informat că faptele constatate de auditori au constituit obiectul de examinare a unei cauze penale pornite anterior de către Procuratura raionului Taraclia, urmare a investigării căreia a fost dispusă clasarea cauzei penale, deoarece fapta nu întrunește elementele componente ale infracțiunii.

CNA a comunicat că faptele invocate în materialele Curții de Conturi au constituit anterior obiectul cauzei penale nr. 2014928354, gestionată de Secția Investigații financiar-economice a Procuraturii Generale, căreia i-au fost remise materialele acumulate de la Curtea de Conturi pentru examinare și adoptarea deciziei conform legislației în vigoare, în cadrul cauzei penale menționate.

2. **Hotărârea Curții de Conturi nr.12 din 05.04.2017** cu privire la aprobarea Raportului auditului „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier”, remisă Procuraturii Generale, Serviciului de Informație și Securitate, Centrului Național Anticorupție, pentru informare și examinare conform competențelor.

De menționat, că în cadrul desfășurării misiunii de audit, ca urmare a constatărilor auditorilor, a fost organizată ședința Consiliului interdepartamental de cooperare între Curtea de Conturi și organele de drept, în data de 09.12.2016, în rezultatul căreia s-a decis remiterea tuturor probelor colectate către organele de drept, pentru încadrarea juridică a faptelor constatate.

CNA a comunicat faptul că materialele ce țin de auditul efectuat la autoritățile publice locale din raionul Ungheni în cadrul acumulării probelor de audit conexe la Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI, precum și Raportul auditului „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier” sunt examinate în cadrul cauzei penale nr. 2015970460, pornită pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu de către persoane publice din cadrul Serviciului Tehnologii Informaționale, infracțiune prevăzută de art.328 alin. (3) lit. d) Cod penal, în care sunt investigate mai multe aspecte, inclusiv cele menționate în materialele Curții de Conturi. Actualmente sunt efectuate acțiuni de urmărire penală întru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei.

Procuratura Anticorupție a comunicat ca răspuns la adresările CCRM, că în urma examinării materialelor auditului au fost pornite 3 cauze penale de către DGUP al CNA. De asemenea a mai menționat că o mare parte din materiale au fost anexate la cauza penală nr. 2015970460, pornită anterior.

SIS a comunicat că a examinat, prin prisma atribuțiilor de competență, circumstanțele suspecte ale procesului de implementare a proiectului de referință. Subiectul în cauză se află în vizor până la definitivarea măsurilor de către organele abilitate. În situația identificării aspectelor susceptibile de prevenire și contracarare de către Serviciu, urmează să dispună investigațiile și alte acțiuni de rigoare, conform Legii.

3. **Hotărârea Curții de Conturi nr.18 din 18.05.2017** cu privire la Rapoartele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016, remisă Procuraturii Generale, conform pct.2.7., cu anexarea materialelor aferente situațiilor constatate de audit, pentru examinare după competență și calificare sub aspectul legii penale, a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor responsabile și/sau implicate în procedurile de achiziționare a biletelor de recuperare a sănătății prin tratament sanatorial, care au generat utilizarea inefficientă, cu supraplăți și indici de fraudă în sumă de 1,9 mil.lei.

Materialele se află în proces de examinare la moment.

4. **Hotărârea Curții de Conturi nr.20 din 26.05.2017** cu privire la examinarea Raportului auditului privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale/vamale pentru anii 2014-2016, remisă la solicitarea Centrului Național Anticorupție și anexate copiile autentificate ale documentelor care atestă situațiile reflectate în subpunctul 3.3. din Raport.

Materialele se află în proces de examinare la moment.

5. **Hotărârea Curții de Conturi nr.22 din 30.05.2017** cu privire la Rapoartele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2016, remisă Procuraturii Generale, conform pct.2.2., cu anexarea materialelor aferente situațiilor constatate de audit, pentru examinare după competență și calificare, sub aspectul legii penale, a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor responsabile și/sau implicate în procedurile de prescriere, eliberare și achitare a medicamentelor compensate, care au generat utilizarea neconformă și nejustificată, ce poate determina indici de fraudă (257,3 mii lei).

Procuratura Anticorupție a informat că la 14 iulie 2017 s-a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale în cadrul procesului penal înregistrat în R-1 al Procuraturii Anticorupție sub nr.1-248 pr/17.

Curtea de Conturi a expediat în adresa PG, solicitare privind verificarea legalității ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 14 iulie 2017 în ordinea controlului ierarhic superior.

Procuratura Generală a răspuns că decizia adoptată este una legală și motivată, neexistând temeiuri care ar determina anularea acesteia. Încălcările depistate în cadrul auditului efectuat de către Curtea de Conturi la prescrierea medicamentelor compensate de către medicii de familie nu constituie infracțiuni, situația urmând a fi remediată de către Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări.

6. **Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 04.07.2017** cu privire la Raportul auditului performanței „Eficiența administrării patrimoniului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. în perioada 2015-2016, remisă Procuraturii Generale, cu anexarea materialelor aferente situațiilor constatate de audit, conform pct.3, pentru informare și examinare conform competențelor, privind legalitatea comercializării activelor pe termen lung (11 unități), acordării dreptului de proprietate asupra mărcii comerciale „Cricova” unei persoane fizice de pe teritoriul altei țări, construcției restaurantului în orașul subteran de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A., precum și împrumutului acordat unui agent economic de către Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A.

Materialele se află în proces de examinare la moment.

7. **Hotărârea Curții de Conturi nr.32 din 05.07.2017** privind Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și unor instituții din subordine pe anul 2016 și Raportul de audit privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine în anul 2016, remisă Procuraturii Generale, cu anexarea Hotărârii nominalizate și Raportului de audit privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine în anul 2016, (anexa nr.2 la HCC nr.32 din 05.07.2017) pentru încadrarea juridică a acțiunilor/inacțiunilor care au dus la situațiile atestate în subcapitolele 3.3 și 3.4 ale Raportului de audit menționat și pentru întreprinderea măsurilor ce se impun.

Materialele se află în proces de examinare la moment.

8. **Hotărârea Curții de Conturi nr.43 din 22.09.2017** cu privire la Raportul auditului performanței „Eficiența gestiunii economico-financiare și administrării patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populației”, remise Procuraturii Generale conform pct.2.8, pentru informare și examinare conform competențelor a materialelor auditului, inclusiv privind construcția Stației de epurare din or. Orhei; efectuarea achizițiilor de către ÎM „Apă-Canal Ungheni”; gestiunea patrimoniului municipal și mijloacelor financiare de către persoanele responsabile din cadrul ÎM „Regia Apă Canal Bălți” etc. (Anexate materiale conform 7 borderouri) și Autorității Naționale de Integritate, conform pct.2.9. Anexate materiale conform borderoului.

Procuratura Anticorupție a comunicat că materialele de audit au fost expediate CNA pentru examinarea în ordinea art.274 CPP.

Hotărâri și Rapoarte de audit în curs de remitere Procuraturii Generale:

9. **Hotărârea Curții de Conturi nr.55 din 08.11.2017** privind Raportul auditului performanței Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova”, conform pct.2.8, pentru încadrarea juridică a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul Comisiilor centrale și locale și al autorităților administrației publice locale, care au eliberat certificate de confirmare a suprafețelor terenurilor și/sau au dispus asupra eligibilității beneficiarilor, prin aprobarea spre plată a sprijinului financiar, fapt ce a determinat situațiile atestate în subcapitolele 3.2.3 și 3.2.6 din Raportul de audit, soldate cu cheltuieli nejustificate, efectuate din sursele externe care urmează să fie rambursate de Guvern.

10. **Hotărârea Curții de Conturi nr.61 din 27.11.2017** privind Raportul auditului situațiilor financiare ale Internatului psihoneurologic, mun. Bălți, conform pct.2.7., pentru încadrarea juridică a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor cu funcții

de răspundere care au dus la situațiile atestate în pct.4.1. din Raportul de audit în anii 2016-2017 (9 luni).

- 11.**Hotărârea Curții de Conturi nr. 62 din 27.11.2017** privind *Raportul auditului situațiilor financiare ale Azilului republican pentru invalizi și pensionari, mun. Chișinău*, conform pct.2.7., pentru încadrarea juridică a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor cu funcții de răspundere care au dus la situațiile atestate în pct.4.2; 4.4 și 4.6.3 din Raportul de audit.

- 12.**Hotărârea Curții de Conturi nr. 63 din 28.11.2017** privind *Raportul auditului situațiilor financiare ale Centrului republican de reabilitare a invalizilor, veteranilor muncii și războiului, com. Cocieri, r-nul Dubăsari*, conform pct.2.6., pentru încadrarea juridică a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor cu funcții de răspundere care au dus la situațiile atestate în pct.4.1.2 și 4.3 din Raportul de audit.